

Zvezek za december.

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje

Alojzij Stroj

Šestintrideseti letnik

Ljubljana 1919

Jugoslovanska knjigarna

Natisnila Jugoslovanska tiskarna

Cena: 12 K na leto

VSEBINA:

	Stran
Hodi pridno v cerkev; v nesramne kraje, kot gledališča, pa ne zahajaj. Iz homilije sv. Krizostoma. Mat. VII, 3—7, poslovenil prof. Fr. Omerza	465
Pridige za nedelje in praznike:	
Adventne pridige: Mesija v predpodobah. Spisal in govoril M. Volčič.	
I. Predpodohe: Adam, Abel, Noe, Melkizedek, Izak, Jakob	471
II. Predpodohe: Egiptovski Jožef, Job, Mozes	475
III. Predpodohe: Aron, Jozua, Gedeon, Samson	479
IV. Predpodohe: Samuel, David, Salomon, Jona, Elija, Elizej	482
Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja. — O sv. čistosti. (Priložnostni govor za mladeniške Marijine družbe. — P. Dionizij Dušej.)	486
Sveti božični praznik. — Katerih čednosti nas uči Zveličar v jaslicah. (A. Z.)	490
Sopraznik sv. Janeza evangelista. — Ljubezen sv. Janeza do Jezusa, do bližnjega, do device Marije. (Primerno tudi za mladeniške Marijine družbe. — P. Hugolin Sattner)	494
Nagovor za Marijine družbe. — Marijine družnice naj bodo svetloba in luč. (Ksaver Meško.)	498
Katehitični govor o veri in apostolski veroizpovedi. (Spisal dekan Anton Skubic.)	
VIII. Jezus Kristus: 2. Učenik	502
IX. Jezus Kristus: 3. Odrešenik	505
X. Jezus Kristus: 4. Sodnik	510
Homiletična zrna. Iz homilij sv. Krizostoma zbral prof. Fr. Omerza.	
— Poslušajmo besedo božjo in jo ponavljajmo! — Ali je življenje igrača? Ne bodimo otroci, ampak možje! — Skopuh je strašna zver. Škoda ga ne ozdravi. — Nihče ni vedno srečen. Največja sreča je mirna vest. — Pazi na oči!	
Kazalo k XXXVI. letniku Duhovnega Pastirja.	

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 12 K na leto

12. zvezek

V Ljubljani, december, 1919.

XXXVI. let.

Hodi pridno v cerkev, v nesramne kraje, kot gledališča, pa ne zahajaj!

Iz homilije sv. Krizostoma, Mat. VII., 3—7, poslovenil prof.
Fr. Omerza.

Tedaj je poklical Herodes skrivaj
modre in natanko zvedel od njih
čas, ko se jim je prikazala zvezda.

Mt. II., 7.

Herodes je nameraval umoriti otroka, kar kaže, da ni bil samo blazen, ampak skrajno neumen. Kar se je namreč govorilo in zgodilo, bi ga lahko odvrnilo od vsakega takega poskusa. Saj ni bilo človeško, kar se je pripetilo. Da je poklicala od zgoraj zvezda modre; da so storili barbarski možje tako dolgo pot, da bi molili otroka, ki je ležal v ple-nicah in jasliah; da so preroki vse to že davno napovedali: to in vse drugo presega človeške moči, a vendar ga ni nič zadrževalo.

Tako se godi hudobnežu; v neumnosti se zaplete in poskuša, česar ne more izvršiti. Poglej njegovo nespamet! Ako je veroval v prerokbo in mislil, da se mora izpolniti, je jasno, da je poskušal, kar je nemogoče; ako pa ni veroval in ni pričakoval, da se bo zgodilo, kar je bilo prerokovano, bi se mu ne bilo treba bati in tresti in ne imeti hudobnih namenov. V obeh slučajih je bila torej zvijača brez pomena. Tudi to je znamenje skrajne neumnosti, ko je mislil, da bodo modri više cenili njega kakor otroka, zaradi katerega so tako daleč prišli. Ako so namreč tako goreče hrepeneli po njem, preden so ga videli, kako je mogel upati, da jih pregovori, da ga izdajo, ko so ga gledali in so bili potrjeni v veri po prerokbi? Toda kljub tolikim razlogom, ki so ga odvrčali, je vztrajal, poklical skrivaj modre in jih izpraševal. Mislil je namreč, da so Judje v skrbeh zaradi otroka; gotovo ni pričakoval, da so tako daleč prišli v svoji blaznosti, da hočejo izdati sovražnikom svojega zaščitnika in Odrešenika, ki je prišel, da prinese

narodom svobodo. Zato jih je poklical skrivaj in jih izpraševal po času, ne kdaj je bil otrok rojen, ampak kdaj se jim je prikazala zvezda, ter z veliko marljivostjo skušal ugrabiti plen. Meni se namreč zdi, da se je prikazala zvezda mnogo prej. Ker so morali porabiti mnogo časa modri za potovanje, se jim je morala mnogo prej prikazati zvezda, da so prišli k otroku takoj, ko je bil rojen; morali so ga namreč moliti v plenicah, da bi se jasneje pokazal ta čudoviti in posebni dogodek. Ko bi jo bili zagledali na vzhodu šele takrat, ko se je otrok rodil v Palestini, bi ga ne bili našli v plenicah, ker bi potrebovali mnogo časa za potovanje. Če je dal pomoriti otroke, stare dve leti in manj, se ne čudimo temu; v jezi in strahu je dodal zaradi večje varnosti daljšo dobo, da mu ne bi nihče ušel.

Poklical jih je torej ter rekel: »Pojdite in skrbno povprašujte po otroku! In ko ga najdete, mi sporočite, da grem tudi jaz inga molim.«

Vidiš, kako je neumen? Če res tako misliš, kakor govoriš, zakaj izprašuješ skrivaj? Če imaš pa slab namen, kako da ne uvidiš, da bodo lahko spoznali modri tvojo zvijačo, ker jih izprašuješ skrivaj? Toda duša, ki je zabredla v hudobijo, postane, kakor sem rekel, nad vse neumna. Tudi ni rekel: »Pojdite in zvedite kaj o kralju«, ampak »o otroku!« Niti tega imena se ni upal izgovoriti. Toda modri niso v veliki skrbj tega nič zapazili, ker niso pričakovali, da bi mogel biti tako hudoben in skušal ovirati tako čudovita božja pota. Odšli so torej, ne da bi kaj hudega slutili, ker so sodili po sebi tudi vse druge.

In glej, zvezda, katero so videli na vzhodu, je šla pred njimi. Zaradi tega se je namreč skrila, da bi zgubili vodnika in bili tako prisiljeni, da vprašajo Jude, in tako vsi zvedo o dogodku. Kajti ko so vprašali in so jih sovražniki poučili, se jim je zopet prikazala. Glej, kako se je vse v redu godilo! Od zvezde prihajajo k ljudstvu in kralju Judov, in ti omenijo preroka, ki jih pouči o dogodku. Po preroku jih sprejme zopet angel in jim vse razloži; medtem pa gredo od Jeruzalema v Betlehem za zvezdo; kajti zvezda jih je od tam zopet vodila, da spoznaš, da ni bila navadna zvezda, ker take narave nima nobena zvezda. In ni samo šla po svojem potu, ampak hodila je pred njimi, jih peljala in vodila sredi dneva.

In kaj jim je bilo treba še te zvezde, ko jim je bil kraj znan? Da najdejo tudi otroka. Saj ni bilo ničesar, kar bi jim ga pokazalo, ko ni bila hiša krasna in mati ne slavna in znana. Treba je bilo torej zvezde, da jih pripelje na kraj. Zato se jim prikaže, ko zapuste Jeruzalem, in se ne ustavi prej, dokler ni prišla do jaslic. Čudež sledi čudežu; oboje

je bilo izredno, da so prišli modri otroka molit in da jih je vodila zvezda, kar bi moglo ganiti tudi kamenita srca. Ko bi namreč modri rekli, da so slišali, da so preroki to naznanili, ali da jim je angel to odkril, bi jim težko verjeli; zdaj pa, ko se je prikazala zvezda na nebu, so morali tudi najbolj nesramni umolkniti.

Ko je nato prišla zvezda vrh otroka, se je zopet ustavila. Tudi to kaže višjo moč, kakor jo ima zvezda, da se namreč skrije, nato prikaže in se slednjič ustavi. To je potrdilo tudi modre v veri. Zato so se razveselili, da so našli, kar so iskali, da so postali oznanjevalci resnice, da niso napravili zastoj tako dolge poti. Tako zelo so hrepeneli po Kristusu. Ko je namreč prišla, se je ustavila prav nad glavo otrokovo, da bi pokazala, da je dete božjega izvora. In ko se je ustavila, je vabila ne navadne pagane, naj ga gredo molit, ampak najmodrejše med njimi. Vidiš, kako je prav, da se je prikazala zvezda? Kajti dasi so slišali prerokbo in so jim jo razložili veliki duhovni in pismarji, so se je še držali.

Pojdimo torej tudi mi za modrimi, zapustimo nevarno življenje, pojdimo daleč od njega, da vidimo Kristusa. Zakaj tudi oni bi ga ne bili videli, ko bi ne bili odšli daleč od svoje dežele. Pustimo svetne skrbi! Dokler so bili modri v Perziji, so gledali zvezdo; ko so pa zapustili Perzijo, so zagledali solnce pravičnosti, da, še zvezde bi ne bili videli, ko bi ne bili odšli pogumno z doma. Dvignimo se torej tudi mi! Naj se tudi vsi strašijo, hitimo mi k hiši otrokovi! Naj nam zastavljajo pot kralji, ljudstva, trinogi, naj ne ugasne naše hrepenenje. Tako homo premagal vse ovire, ki se nam stavijo. Tudi modri bi ne ušli nevarnosti, ki jim je grozila od kralja, ko bi ne videli otroka. Dokler niso videli otroka, jim je grozil od vseh stranj strah, nevarnost, zmeda; ko so ga pa molili, so uživali mir in varnost. In ni jih vodila več zvezda, ampak angel, ko so postali duhovniki, ker so ga molili; prinesli so namreč tudi darove. Pusti torej tudi ti judovsko ljudstvo, zmedeno mesto, krvoločnega trinoga in svetno življenje ter hiti v Betlehēm, kjer je dom duhovnega kruha. Ko bi bil tudi pastir in prideš tja, boš videl otroka v jaslicah. Ko bi bil tudi kralj in ne greš tja, ti nič ne koristi škrlat; ko bi bil tudi modri, te ne bo to nič oviralo, samo če prideš, da počistiš in moliš, a ne teptaš z nogami Sina božjega. Storiti pa moraš to s strahom in veseljem, ker je to oboje hkrati potrebno.

Glej pa, da ne boš kakor Herodes ter praviš: »Da pridem in ga molim,« ter greš, da ga umoriš! Njemu so namreč podobni tisti, ki nevredno prejemajo zakramente. Kajti pisano je: »Tak bo kriv telesa in krvi Gospo-

d o v e.« Zakaj v sebi nosijo trinoga, katerega boli kraljestvo Kristusovo, to je mamon, ki je krivičnejši kakor oni Herodes. On hoče namreč vladati in pošilja svoje hlapce, da bi na zunaj molili otroka, pri tem ga pa umorili. Varujmo se torej, da ne bomo nikdar taki, kot bi hoteli častiti in moliti, v resnici pa nasprotno delamo. Vse vrzimo iz rok, če hočemo moliti! Če imamo zlata, prinesimo mu ga in ga ne zakopljimo! Ako so prinesli oni pagani darove, da izkažejo čast, kaj boš ti storil, ko ne daš niti takemu, ki je potreben? Če so prišli oni tako daleč, da bi videli otroka, kako se boš ti zagovarjal, ki ne storiš niti kratke poti, da bi obiskal bolnega ali ujetega? Nam se smilijo bolni in ujeti, celo sovražniki, tebi pa niti tvoj dobrotnik in Gospod. Oni so prinesli zlata, ti pa daš komaj kruha. Oni so videli zvezdo in se razveselili; ti pa vidiš Kristusa samega revnega in nagega, pa te ne gane. Kdo izmed vas, ki ste prejeli nešteto dobrot od Kristusa, je šel tako daleč zaradi njega kakor oni pagani, oziroma najmodrejši med modrimi? In kaj pravim: tako daleč? Saj je pri nas mnogo žensk tako mehkužnih, da ne gredo niti čez eno cesto, da bi ga videle v duhovnih jaslicah, ampak peljati se morajo z mezgi. Drugi pa, če morajo kam vun, gredo rajši v hrup posvetnih poslov ali v gledališče, kakor v cerkev. Paganii so storili toliko pot zaradi njega, preden so ga videli; ti si ga pa že videl, a jih nočeš posnemati, ampak ga pustiš, ko si ga videl, in hitiš gledat igralce. Kristusa, katerega si videl ležečega v jaslicah, zapustiš, da vidiš ženske na odru. Kakšno kazen pač to zasluži?

Odgovori mi! Ko bi ti kdo obljubil, da te popelje pred kralja in ti ga pokaže sedečega na prestolu, bi šel rajši v v gledališče, kakor da bi to videl? In vendar ne bi imel od tega nikakega dobička! Tukaj pa izvira od te mire studenec duhovnega ognja; in ti ga pustiš in tečeš v gledališče, da vidiš ženske, ki se kopljejo in onečaščajo svoj spol, in pustiš Kristusa sedečega pri vodnjaku? Kajti tudi sedaj sedi pri vodnjaku in se ne pogovarja samo s Samaritanko, ampak z vsem mestom; mogoče pa tudi sedaj s Samaritanko samo, ker tudi sedaj ni nikogar pri njem, ampak nekateri samo po telesu, drugih pa sploh ni. Vendar ne odide, ampak čaka in nas prosi, naj mu damo piti, ne vode, ampak svetosti; kajti sveto daje svetim. Saj nam ne izvira voda od tega studenca, ampak živa kri, ki je znamenje smrti, a je vir življenja. Ti pa puščaš studenec krvi, skrivnostno pijačo, in zahajaš k hudičevemu studencu, da vidiš kopajočo se nečistnico, in se ti razbije ladja duše. Ona voda je namreč morje pohlepnosti, ki ne potaplja teles, ampak razbija ladje duš. Ona plava z nagim telesom, ti pa, ki to gledaš, se potapljaš v globočino pohlepnosti. Takšna je

mreža hudičeva; ne potaplja tistih, ki stopajo v vodo in se premetavajo v nji, ampak tiste, ki sede in gledajo; ti bedneje poginjajo kakor Faraon, katerega je nekoč potopil s konji in vozovi vred. O, ko bi mogli videti duše! Mnogo bi vam jih pokazal, kako plavajo po teh vodah kakor takrat telesa Egipčanov. Toda še hujše je to, da imenujejo tako pogubo zabavo in nazivajo to morje smrti otok veselja. In vendar bi se kdo laže in varneje prepeljal čez Egejsko in Tirensko morje, kakor čez ta prizor. Najprej zavzame hudič dušo, da vso noč napeto pričakuje; nato ji to pokaže, jo takoj zveže in zasužnji. Nikar ne misli, da si brez greha, če nisi grešil z nečistnico! S poželenjem si vse storil. Če vlada nad teboj grdo poželenje, si podžgal še večji ogenj; če pa ne čutiš pri tem nikakih skušnjav, zaslužiš še večjo grajo, ker daješ drugim pohujšanje s tem, da si tako za te predstave omadežuješ svoje oči in po očeh tudi dušo.

Da ne bom samo grajal, poglejmo, kako se da to ozdraviti. Kako je torej to mogoče? Vašim ženam vas hočem izročiti, da vas one vzgoje. Po ukazu Pavlovem bi morali biti sicer vi učitelji; ker se je pa po grehu red obrnil, da je telo zgoraj, glava pa spodaj, izberimo torej to pot. Če te je pa sram, da bi te učila žena, pusti greh, in lahko boš kmalu zasedel prestol, katerega si prejel od Boga. Dokler pa grešiš, te pošilja sveto pismo ne k ženi, ampak-k majhnim in nespametnim živalim; ne sramuje se, da ne bi poslala razumnega človeka k mravlji v šolo. Tega pa ni krivo sv. pismo, ampak tisti, ki na tak način izdajajo svoj plemeniti stan. Tako bom storil tudi jaz in te izročil sedaj ženi, ako boš pa njo preziral, te bom poslal v šolo k nerazumnim živalim in ti pokazal, koliko ptic, koliko rib, koliko četveronogatih in plazečih se živali dostojneje in čisteje živi. Če te je pa primere sram in te zaliva rdečica, dvigni se do svojega plemenitega stanu, pusti morje pekla in reko ognja, kopališče v gledališču. Kajti to kopališče te vodi k onemu morju in podžiga ono brezno ognja.

Ako je namreč že postal prešuštnik, kdor gleda žensko, da se mu zbudi poželenje, kako ne postane potem tisočkrat suženj tisti, ki jo mora nogo videti? Potop za Noeta ni tako uničil človeškega rodu, kakor davijo te kopajoče se ženske z veliko nesramnostjo vse gledalce. Oni dež je sicer umoril telo, a opral dušo hudobije; tukaj se pa godi nasprotno, telesa ostanejo, duša pogine. Ako je govor o prvenstvu, zahtevate, da ste vi prvi na vsem svetu, ker so se najprej v našem mestu verniki imenovali kristjani; v tekmi za čistost se pa ne sramujete, da ste za preprostejšimi mesti? »Dobro,« pravite, »kaj naj

torej storim? Naj gremo na gore in postanemo menihi?« Prav to me boli, ker mislite, da morajo samo oni spodobno in čisto živeti, ko je vendar dal Kristus postave za vse. Ako pravi: »Kdor pogleda žensko, da se mu zbudi poželenje,« ne govori tega samo menihi, ampak tudi oženjenemu možu; kajti ona gora je bila takrat polna takih ljudi. Poglej torej na ono gledališče in sovraži hudičevo pomoč ter nikar ne presliši te resne besede! Saj ne branim možiti se in ne prepovedujem zabav, samo to hočem, da se vrši spodobno, ne pa tako nesramno, da zasluži grajo in nešteto očitkov. Ne ukazujem, da pojdite na gore in v puščave, ampak da živite pošteno, spodobno in čisto, dasi stanujete sredi mesta. Kajti vse zapovedi veljajo za nas in za menihe, razen zakona; da, tudi v tem oziru ukazuje Pavel, da jim bodimo podobni, ko pravi: »Oblika tega sveta mine, da so tudi tisti, ki imajo žene, kakor bi jih ne imeli.« Ne zapovedujem ti, pravi, da pojdj na vrhove gora; želel bi sicer, ker posnemajo mesta grehe, ki so se godili v Sodomi, ne silim pa nikogar k temu. Imej hišo, ženo in otroke, samo ne ravnaj grdo z ženo, ne zapeljuj otrok, ne uvajaj v hišo nesnage iz gledališč! Ali ne slišiš Pavla, ki pravi: »Mož nima oblasti nad svojim telesom, ampak žena«? Za oba je dal skupne postave. Kaj pa ti? Če hodi žena pridno v cerkev, si nejevoljen in jo grajaš; če pa ti cele dneve poseliš v gledališču, misliš, da ne zaslužiš graje. Za ženino poštenost tako skrbiš, da je preveč in čez mero, in ji celo ne dovoliš, da bi šla, kamor mora iti; tebi pa, misliš, je vse dovoljeno. Toda tega ti ne dovoljuje Pavel, ki daje tudi ženi iste pravice, ko pravi: »Mož naj izkazuje ženi dolžno čast!« Kakšna čast je torej to, ko ji delaš v najvažnejših rečeh nečast in prepuščaš svoje telo, ki je njena last, nečistnicam? Kajti tvoje telo je njeno. Ali če zanašaš v hišo prepir in nemir? Če počenjaš na trgu take reči, da sramotiš ženo, če te sliši, ko to doma pripoveduješ, sramotiš hčerko, ki je zraven, zlasti pa samega sebe? Morajo namreč molčati ali pa pustiti, da jim delaš sramoto s takimi rečmi, zaradi katerih bi po pravici pretepli hlapca. S čim se boš torej zagovarjal, povej mi, ko gledaš to z veliko vnemo, kar ni lepo, če se samo imenuje? Ko to više ceniš kot vse drugo, kar se še pripovedovati ne sme?

Adventne pridige.

Mesija v predpodobah.

Spisal in govoril M. Volčič.

I.

Postava (starozakonska) ima le
senco prihodnjih dobrot, ne pa že
podobe reči. Hebr. 10, 1.

Adventni čas nas spominja na ono dolgo dobo, ko so ljudstva, zlasti izraelsko, željno pričakovala obljubljenega Odrešenika. Bog je poznal trdovratno zakrknjenost Judov. Pa ravno pri njih je hotel ohraniti pravo vero in upanje na Mesijo. Da bi ga o svojem času brez težave spoznali in ločili od krivih prerokov in usiljivih zapeljivcev ljudstva ter ga hvaležno sprejeli: dajal jim je v svoji zavezi z njimi vedno predpodobe, ki so kazale Odrešenika. Zgodovina starega zakona jih je polna. So osebe ... stvari ... dogodki ... uredbe, ki so bile že vnaprej v tej ali oni točki, v tem ali drugem oziru podobne prihodnjemu Odrešeniku. Tako so ga že vnaprej zaznamovale, označevale, oznanjale. Senco kaže obris, slika poteze, fotografija pa že vse posamezne podrobnosti človekove podobe, človeka samega; načrt, bolj ali manj izdelan, kaže lahko veliko let naprej podobo poslopja. Ko je poslopje dodelano, ko človeka osebno zagledamo: zavemo se predpodobe in prav lahko spoznamo njeno sličnost s predmetom samim. Sv. Pavel večkrat nazivlje stari zakon postavo Mozesovo, senco prihodnjih dobrot, t. j. dobrot odrešenja, senco novega zakona, predpodobo Odrešenika, ki je okoli hodil dobrote deleč. (Act. 10, 38.) Tako piše Korinčanom (I. 10, 6), Kološanom (2, 17) in Hebrejcem (10, 1). — Sv. Avguštin trdi: »Kdor v stari zavezi najde Kristusa, jo je razumel prav. Dokler pa Njega ne najde, je ni razumel.« (Enarr. in ps. 96.)

Kakor zlati žarki jutranje zarje vzhajajočega solnca — tako naznanjajo nam številne starozavezne predpodobe Odrešenika, Jezusa Kristusa, »solnce pravice«. (Rom. 4, 2.)

1. Adam: »podoba prihodnjega.« (Rom. 5, 14.) Adam je vse pahnil v greh in smrt — Kristus je vsem pridobil milost in življenje. (1. Cor. 15, 22.) »Kakor je po pregrešenju enega nad vse ljudi obsojenje prišlo, tako pride po pravičnosti drugega nad vse opravičenje. Kakor je po nepokorščini enega veliko grešnikov postalo, tako bo po pokorščini drugega veliko opravičenih.« (Rom. 5, 18.)

Iz strani spečega Adama je Bog obudil njegovo ženo Evo, iz odprte strani umirajočega Jezusa je izšla sv. katoliška Cerkev, njegova nevesta. (Eph. 5, 27.) Na drevesu je zrastel sad pogubljenja — na drevesu sv. križa nam je dozorel sad zveličanja. — V potu svojega obraza se je Adam pokoril — Jezus za nas krvavi pot potil. (Lc. 22, 44.) — Adam je veliko trpel, Jezus je naše slabosti nase vzel in naše bolesi nosil. (Mt. 5, 17.) Adam je začel greh v raju, v vrtu — Jezus svoje trpljenje zaradi Adamovega greha v pristavi, vrtu Getzemani. (Mt. 26, 36.) Adam je postal skupni telesni — Jezus vsesplošni duhovni oče vsega rodu. Adam je bil postavljen za kralja, gospodarja vidnega stvarstva (Gen. 1, 27) — Jezus je kralj po človeškem rojstvu, še bolj po božji oblasti v nebesih in na zemlji. (Jo. 18, 37.)

Pri prvi predpodobi zahvalimo Boga Očeta, da ni zavrgel človeškega rodu, ampak se ga usmilil in že prvemu človeku obljubil Odrešenika. Varujmo se, žaliti neskončno Svetega!

2. Abel je bil prvi pravični med ljudmi (Mt. 23, 35). — Jezusa imenuje prerok »naš pravični Gospod«. (Jer. 23, 5.) Abel je bil pastir in je daroval — Jezus se sam nazivlje »dobri pastir« (Jo. 10, 11) in se daruje sleherni dan za nas: obe daritvi sta Bogu dopadljivi. Abel zaradi pravičnosti od brata sovražen, iz nevošljivosti umorjen — Jezus od rojakov iz nevoščljivosti izdan, tožen, obsojen, umorjen. (Mt. 27, 18.) Abel je storil smrt tam zunaj na polju — Jezus je šel ven na polje, skoz vrata ljubljenege mesta na goro mrtvaških glav umirat. (Hebr. 13, 12.) Oba krotko in vdano kakor jagnje brez glasu pritožbe v klavnico. Od zemlje je vpila kri Abelova — Jezusovo je pila Kalvarija in judje so jo klicali in priklicali nad sebe in svoje otroke. (Mt. 27, 25.) Abelova kri je vpila za maščevanje in kazen — kri Gospodova kliče »bolje kakor Abelova« za odpuščenje in milost. (Hebr. 12, 24.)

Krotimo srditost, jezljivost, sovraštvo, nevoščljivost, ki rodijo — zgled Abelov in Jezusov nam kaže — toliko hudega. »Učite se od mene... sem krotek in od srca ponižen.«

3. Noe: med sodobniki edini pravičen je našel milost pred Gospodom — Jezus »sveti, nedolžni, neomadeževani, odločen od grešnikov« (Hebr. 7, 26) nam je zaslužil »obilnost milosti in opravičenja«. (Rom. 5, 17.) Dolgo in z velikim trudom je delal Noe barko in ljudi učil, da bi jih rešil — da bi rešil svoje ljudstvo, je Jezus dolgo, vse svoje življenje molil, delal do utrujenosti (Jo. 4, 6) in učil, opominjal, svaril več let. Oba zaman, brez uspeha. — Noe

Zveličar, je za nas ime, v katerem edinem upamo zveličanje. (Act. 4, 12.) Nespokornost ljudi ob Noetovem času primerja Gospod sam s trdovratnostjo ljudi ob prihodu Sina človekovega. (Mt. 24, 37.)

Noetova barka je bila edinorešilna — Jezusova Cerkev je edinozveličavna. V barki so bile živali vsakovrstne — v Jezusovi Cerkvi ljudje, dobri in hudobni, pravični in krivični, mali in veliki. (Mt. 13, 47.) Višje ko je voda potopljenja naraščala, višje se je dvigala barka — Jezusova Cerkev raste in se povzdiguje, bolj ko v njo butajo valovi sovražnih viharjev. Izidši iz barke je daroval Noe Gospodu dar čistih živali — Jezus na potu iz tega sveta sam sebe v čistih podobah kruha in vina. Noetu je bila sedmerbojna mavrica znak božje prizanesljivosti — Jezus nam je zapustil sedmere zakramente v poroštvo božjega usmiljenja. Z Noetom je sklenil Bog zavezo — z nami po Jezusu pa sklenil novo, večno zavezo. (Mt. 26, 28.) Noe je zemljo nanovo obljubil in oživil — Jezus preustvarja naša srca nanovo za dobra dela. (Eph. 2, 10.) Zato naroča njegov namestnik na zemlji, vidni poglavar sv. Cerkve Jezusove, rimski papež, »vse ponoviti v Kristusu«. (Eph. 1, 10.)

Dolgo — kakor ob Noetovem času — prizanaša Bog grešnikom. Ne zlorabimo predrzno njegovega usmiljenja! Ne vemo ure ne dneva, ko se bo usmiljenost umaknila pravičnosti božji. Strašno je pasti v roke živemu Bogu!

4. Melkizedek — predpodoba Kristusovega duhovstva (Hebr. 7, 1) pomeni »kralj pravičnosti«, Kristus pa je pravičnost sama. (Jer. 23, 5.) Melkizedek je bil kralj v Salemu, to je mesto miru — Jezusa imenujejo že preroki kralja miru, pri njegovem rojstvu so oznanili angeli »mir ljudem na zemlji« (Lc. 2, 14) in sam je obljubil svojim vernim pravi, nebeški mir, ki ga svet ne more dati. (Jo. 14, 27.) O Melkizedekovem rodu molči sv. pismo — Jezus kot človek nima očeta, kot Bog ne matere. (Hebr. 7, 3.) Melkizedek, duhoven Najvišjega, je daroval Bogu kruh in vino, tako Jezus, naš najvišji duhoven, daruje sebe pod podobama kruha in vina. Melkizedek pripravi iz svoje daritve kosilo, obed za Abrahamove vojake — Jezus pa za nas svoje vojščake, veliko večerjo sv. obhajila. (Lc. 22, 19.) Melkizedek blagoslovi Abrahama — v Jezusu so blagoslovljeni vsi narodi zemlje. (Lc. 1, 77.) Po daritvi izgine Melkizedek — Jezus odide po svoji daritvi v nebo.

Premislite neskončno vrednost Jezusove daritve pri sv. maši! Ne opuščajte je z piškavimi izgovori! Ne ogibajte se Njegove velike večerje, sv. obhajila! Povabljeni ste vsi — pa tudi zavezani: »Ako ne boste jedli mesa sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.«

(Jo. 6, 54.) Pristopajte k mizi Gospodovi vredno pripravljene: »Kdorkoli bo jedel nevredno ta kruh ali pil kelih Gospodov — bo kriv telesa in krvi Gospodove.« (1. Cor. 11, 27.)

5. I z a k, sin obljube — Jezus tolikrat obljubljen. Oče daruje edinorojenega — tako je Bog ljubil svet, da je dal edinorojenega Sina in mu ni prizanesel, temveč ga je dal za nas vse. (Rom. 8, 32.) Nedolžni Izak nosi krotko les na Morijo — nedolžno Jagnje božje nese molče les sv. križa na Kalvarijo. Med trnjem zagleda Abraham pravo daritev namesto svojega sina — Oče nebeški pa hoče videti med trnjem glavo lastnega Sina. Rešen je Izak iz grmade — rešen Jezus iz groba, »ne boš pustil videti svojemu svetemu trohnobe,« se je izpolnilo nad njim. (Ps. 15, 10.)

Darujmo se tudi mi, ako in kadar sprejme ali zahteva ljubi Bog od nas kako žrtev sebi v čast, ako naloži kako trpljenje ali škodo nam v pokoro ali zasluženje! Vsakemu primeren križ — pozna naše moči.

6. J a k o b. Na očetovo besedo odide v daljno deželo iskat si neveste — Jezus stopi iz nebeških višin v dolino solz pripravljati si nevesto, sv. Cerkev. Prvorojen bogatega očeta potuje Jakob ubog in sam skozi puščavo in ko ga prehiti noč, si podloži trd kamen pod trudno glavo — Jezus, edini sin najbogatejšega Očeta, nima, kamor bi sveto glavo naslonil (Mt. 8, 20) in osamljen, zapuščen je: »Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil?« (Mt. 20, 22.) »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mt. 27, 46) kliče, ko je otemnelo solnce in se zemlja žalostno odeva v temo. (Mt. 27, 45.) — Za ljubljeno Rahelo služi Jakob več let Labanu za hlapca — za svojo Cerkev je Jezus »sam sebe v nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel« (Phil. 2, 17), ker »ni prišel, da bi se mu streglo, temveč da bi stregel« vse dni življenja. (Mt. 20, 28.) — Ponižna spravljivost Jakobova z Ezavom je predpoda Onega, ki nas opominja: »Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen in boste pokoj našli svojim dušam.« (Mt. 11, 29.) — Skrb Jakoba za otroke, in za bolne, slabotne, mlade ovce nam predočuje nežno skrb Jezusovo za otročiče in tiste njegove ovčice, ki so ranjene z grehom, oslabele od strasti, zapeljane in zmotene. Na dom se vrne Jakob bogat — Jezus tudi, kajti iz predpekla je ujete peljal jetnike (Eph. 4, 8), duše pravičnih očakov; vodi za seboj duše vseh, ki verujejo vanj. »Katere si mi dal, sem jih obvaroval. Oče, hočem, da bodo, katere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz.« (Jo. 17, 24.)

Skrbite, da vas Jezus ne izgubi, temveč pripelje pred Očeta. Odpuščajte in vam bo odpuščeno. Spoznajte Jezusa

pred ljudmi na zemlji in On bo vas spoznal pred Očetom v nebesih Amen.

II.

Karkoli je (prej) pisano, je v naše poučenje pisano, da po potrpežljivosti in tolažbi pisem upanje imamo. Rom. 15, 4.

Predpodobe Odrešenikove, v starem zakonu pred Kristusom pisane, so nam v poučenje, ker po njih tem gotoveje spoznamo našega Gospoda Jezusa Kristusa za pravega Mesijo. Kažejo nam, da potrpežljivost železne duri prebije in da Bog svoje izvoljene dostikrat prav trdo poskuša, pa potrpežljivo zvestobo tudi obilno poplača. Zato so vernemu kristjanu predpodobe Mesije v pravo, zanesljivo tolažbo, dušno veselje in srečno zavest vseh dobrotljivih lastnosti božjih, zlasti njegove modrosti, pravičnosti in zvestobe. Le prebirajte radi sv. zgodbe. Naučite se lahko na svetopisemskih zgledih vseh krščanskih čednosti, zlasti še tistih, ki so vašemu stanu ali značaju primerne — zato trdi sv. Pavel: Karkoli je pisano...

Lepa, poučljiva predpodoba Odrešenika je

7. egiptovski Jožef, ljubljene Jakobov — Jezus pa je Sin Očeta, ki ima nad njim dopadenje. (Mrc. 1, 11.) Pisana, v kri jagnjeta namočena suknjica nas živo spominja na Jezusovo, s krvjo božjega Jagnjeta oškropljeno suknjo brez šiva. (Jo. 19, 23.) Brat Juda svetuje: »Bolje je, prodati ga Izmaelcem« (Gen. 37, 27) — apostol Jezusov, Judež, je rekel velikim duhovnom: »Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga bom izdal?« (Mt. 26, 15.) — Jožefu bratje niso verjeli čudovitih sanj — Jezusu, pravi sveti Janez, niso verjeli njegovi bratje (Jo. 7, 5), sorodniki, učenci, ko jim je razlagal svoje božje poslanstvo. Jožefu so se naposled vendarle klanjali, radi ali neradi, vsi — Jezusu je dal Bog »ime, ki je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta« (Phil. 2, 10), kar je že napovedal prerok Izaija (45, 24) o Mesiju. — Jožefa so bratje zaničevali, slekli, za 20 srebrnikov prodali poganom v Egipt: vse to se je ponovilo v obilnejši meri nad Jezusom, zlasti ob koncu življenja, ob začetku pa je moral slično Jožefu bežati v Egipt, da se je rešil prezgodnje, nasilne smrti.

Jožef odpravi zapeljivko kratkomalo in premaga skušnjavo in lahko bližnjo priložnost — Jezus odločno nažene od sebe skušnjavca: »Poberi se, satan!« (Mt. 4, 10.)

— Po nedolžnem obsojen pride Jožef v ječo med dva hudodelnika. Izmed teh je eden rešen, drugi obešen — Jezusa so križali v sredi med razbojnikoma; desni zadobi odpustčenje, levi ostane zakrknjen. (Lc. 23, 43.) — Povišan sedi Jožef prvi za kraljem — Jezus preslavljen, ne umrje več, sedi tudi kot človek na desnici Kralja nebes in zemlje. »Bog ga je posadil na svojo desnico v nebesih nad vse poglavarstvo in oblast in moč in gospodstvo.« (Eph. 1, 20.) — Jožef je preskrbel toliko stradajočih poceni, celo brezplačno z žitom, s kruhom — Jezus je sam »živi kruh, ki je iz nebes prišel... kdor od njega jé, ne umrje, bo živel vekomaj.« (Jo. 6, 51.) »In kdor je žejen, pridi! in kdor hoče, vzemi žive vode zastonj.« (Apoc. 22, 17.) Faraon je naročil ljudem: »Pojdite k Jožefu, in karkoli vam on poreče, storite!« — nad Jezusom kliče nebeški Kralj na gori spremenjenja: »Njega poslušajte!« in sv. Peter vpraša: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš!« (Jo. 6, 69.)

Jakob je žalosten, dokler mu sin sam ne dopove in dokaže, da je bilo dobro zanj, za brate in veliko ljudi, kar je pretrpel — ob Jezusu so žalovali apostoli, učenci, verni, žene..., da jih je moral sam potolažiti, češ: »Ali ni moral Kristus vsega tega trpeti in tako iti v slavo?« (Lc. 24, 25.)

Po zgledu Jožefa in Jezusa sprejemajte, dragi v Gospodu, tudi ponižanje iz rok božjih: Kdor se ponižuje, bo povišan, prevzetnim pa se Gospod ustavlja. Prenašajte žalitve, krivice, škodo: bolje je kristjanu krivico trpeti, nego storiti.

8. J o b : »Od Jobove potrpežljivosti ste slišali in konec Gospodov ste videli.« (Jac. 5, 11.) Podobna sta si zelo v trpljenju, zapuščenosti, bolečinah, zaničevanju, potrpljenju — pa tudi v naslednjem blagoslovu in končni slavi: oba dočakata srečen izid hudih nadlog, katere jima je bil naložil Oče nebeški v vsemodri pravičnosti. Joba je udaril z najhujšimi turovi od podplatov do temena tako, da ga prijatelji niso hitro spoznali, ampak nad njim vpili in jokali in oblačila pretrgali in prah trosili čez svojo glavo. — Jezusa imenuje prerok »zaničevanega, najzadnjega med ljudmi, moža bolečin, skušenega v slabosti« (Is. 53, 3.) in bil je res prava podoba trpina, ko ga je Pilat pokazal ljudstvu: »Glejte, človek« — imejte vendar usmiljenje ž njim! (Jo. 19, 5.)

S pretresljivimi, v srce segajočimi besedami razodeva Job preveliko svoje trpljenje, pa prenaša ga voljno, češ: »Gospod je dal, Gospod je vzel« in zoper Gospoda se ni pregrešil. — Jezus tudi milo prosi, da mora imeti neverno ali kamenito srce, kogar ne gane: »Moja duša je žalostna do smrti. Moj Oče, ako je mogoče, naj gre mimo mene ta kelih

trpljenja« — pa vdano pristavlja: »Vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor Ti!« (Mt. 26, 39.) Job je bil trdno prepričan o vstajenju svojega mesa, v katerem bo zrl Odrešenika. Jezus mu je izpolnil to pričakovanje z zanesljivo, božjo besedo, da bodo vstali vsi, ki v grobeh spe. (Mat. 24, 31.)

Po zgledu Jobovem in Jezusovem ne branite se, ljubi moji, kadar poskuša Bog vašo zvestobo. »V ognju se skuša zlato in srebro, ljubljenci božji pa v peči poniževanja.« (Eccli. 2, 5.) »V veliko veselje si štejte, moji bratje, kadar padete v mnoge skušnjave. Blagor človeku, ki pretrpi skušnjava, ker skušen bo prejel krono življenja.« (Jac. 1, 2. 12.) »Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; vese lite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.« (Mt. 5, 12.)

9. Mozes. (Deut. 18, 15.) Ob njegovem rojstvu je zapadlo veliko dečkov kraljevi smrtni kazni — ob Jezusovem rojstvu se je kralj »Herod silno razsrdil in pomoril vse fantiče, kar jih je bilo v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajinah po dve leti in manj starih«. (Mt. 2, 16.) Mozes je bil čudovito rešen; Jožefu se je angel Gospodov v spanju prikazal: »Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt.« (Mt. 2, 13.) Mozes je moral bežati v tujo deželo Madjan, Jezus v daljno deželo Egipt. Mozes je tam pastiroval pri Jetru ter v samoti, ponižanju in premišljevanju spoznaval Boga in sebe in se tako pripravljaj na svoj imeniten poklic; Jezus je 30 let živel pri Jožefu v Nazareški samoti, ponižen in pokoren ter rasel v modrosti. Mozesu se je prikazal Gospod v gorečem grmu, ki pa ni zgorel; v mesu, v telesu se je prikazal Bog Sin in ohranil človeško naravo nespremenjeno, četudi združeno z božjim veličanstvom. (Sv. Gregor Vel.) Sv. Cerkev ima goreč grm za predpodobo sv. križa, na katerem je gorel Jezus ljubezni do nas: zato vелеva na veliki petek sezuti čevlje njim, ko prihajajo počastit sv. križ. Da bi spametoval Mozes Faraona, je delal s svojo palico nezaslišane čudeže; Jezus je storil polno čudežev in naposled s sv. križem največji čudež in sam pozival neverne: »Če ne verujete zaradi mojih besed, verujte vsaj zavoljo del.« (Jo. 14, 12.) »Dela namreč, katera delam, pričujejo od mene, da me je Oče poslal.« (Jo. 5, 36.) In očital je mestom ob jezeru, v katerih je največ čudežev storil, ker se niso spokorila. (Mt. 11, 20.)

Mozes je zapovedal velikonočno jagnje; Jezus je to izpolnil pa tudi sebe kot pravo, božje jagnje daroval v odpuščenje grehov celega sveta, in to na dan in ob uri, ko so Judje klali jagnjeta po Mojzesovi določbi.

Mozes je rešil ljudstvo suženjstva in peljal proti obljubljeni deželi skozi Rdeče morje; Jezus reši nas iz suženosti izvirnega greha in pripelje na pot v nebeško domovino naše duše v kopelji sv. krsta, ki se rdeči sv. Rešnje Krvi; nad njo pa plava oblaček, milost, delovanje sv. Duha. To predpodobo povzame sv. Peter (I. 1, 19.), sv. Janez (I. 1, 7.), sv. Pavel (I. Cor. 6, 11. — 10, 1., Hebr. 9, 14. — 10, 29.) in sv. Cerkev na veliko soboto v pesmi »Exultet«, v četrtem berilu in v blagoslovu krstne vode. Kmalu, ko so Izraelci prišli skozi Rdeče morje, jim je izprosil Mozes mane in zdrave vode; par let po krstu nasituje nas Jezus s svojim mesom in s svojo krvjo. On sam povzame mano kot predpodoba: »Mozes vam ni dajal kruha z nebes, ampak moj Oče vam da pravi kruh iz nebes. Ta (moj) je kruh, ki je iz nebes prišel, ne kakor so jedli vaši očetje mano in umrli; kdor je ta kruh, bo živel vekomaj.« (Jo. 6, 32. 59.) Skala, iz katere je Mozes pritrkal hladilne vode, je izrečno predpodoba Jezusa (I. Cor. 10, 2.), ki je pribit, udarjen na križ odprl svoje rane, studence milosti (Is. 12, 3.), izvirke žive vode: »Kdor pije od nje, ne bo žejen vekomaj, ampak voda, katero mu bom jaz dal, bo v njem studenec vode, izvira joče v večno življenje.« (Jo. 4, 14.) Mozes razprostira roke na gori in moli velikokrat za ljudstvo; še bolj in večkrat je molil Jezus za svoje in konečno razprostrl roke na križu in je bil uslišan zavoljo svoje vdane volje. (Hebr. 5, 7.) Mozes je prejel in oznanil zapovedi božje; Jezus jih je povzel, potrdil, izpopolnil: »Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo.« (Mt. 5, 17.) Oba se postita 40 dni v puščavi. Mozes je silno hud nad malikovalci okoli zlatega teleta; ko je izgnal Jezus iz templja menjavce, beremo o njem: »Gorečnost za hišo (čast) božjo me razvnema.« (Jo. 2, 17.) Mozesu se je svetilo lice; Jezusu obraz kakor solnce v znamenje vzvišenega evangelija. (II. Cor. 3, 7.) Zaradi svoje svetlobe je stopal M. pred ljudstvo zakrit. V tem zagrinjalu vidi sv. Pavel predpodobo, da bo pravi pomen sv. evangelija Judom ostal skrit, nerazumljiv, dokler se ne spreobrnejo k Jezusu, da jim odpade zagrinjalo. (II. Cor. 3, 13.) Na to meri srčna cerkvena molitev za Jude na veliki petek. Zvest je bil Mozes pa le kot služabnik v hiši božji stare zaveze; Jezus, večji in zvestejši, je kakor sin v svoji hiši, sv. Cerkvi. (Hebr. 3, 6.) Mozes si je privzel 70 starešin, Jezus nad 70 učencev.

Izraelcem je Bog obljubil obilen blagoslov, ako izpolnjujejo Mozesovo postavo, hude pa jim zažugal kazni, ako bodo nepokorni. Naš novi Mozes zahteva kot prvo, največjo zapoved ljubezen do Boga. Da ga pa ljubite, spozna na tem, kako kaj izpolnujete njegove zapovedi. (Jo. 14, 23.) »Potem vem, da ga poznamo, ako njegove zapovedi

izpolnjujemo. Kdor pravi, da ga pozna in njegovih zapovedi ne izpolnjuje, je lažnik in v njem ni resnice. Kdor izpolnjuje božjo besedo, v tem je res ljubezen božja popolna!« (I. Jo. 2, 4.) Amen.

III.

Bratje, bodite stanovitni in nepremakljivi, obilni vselej v delu Gospodovem, ker veste, da vaše delo ni zastoj v Gospodu.

I. Cor. 15, 58.

Osebe v stari zavezi, katere sedaj spoznavamo, da so bile predpodobe Odrešenika, mu niso bile podobne le v svojih lastnostih ali besedah, temveč zlasti v dejanju in delovanju. Trdno so verovale in zanesljivo pričakovale ter že v tej svoji stanovitni zaupnosti nekako naprej posnemale zgled Kristusov. Niso bile varane, trudile se niso za stonj. Niso še bile svete, niso še imele sv. zakramentov, niso še poznale evangelijskih resnic, pa so nam že prekrasen zgled značajnih mož in žen v živem pričakovanju prihodnjega Mesija, ki bo poplačal njih pravičnost, povrnil njih trud in napor, ki so ga imeli zlasti za blagor svojega ljudstva ter tako že predstavljali podobo, senco Odrešenika. Koliko lažje ubogamo mi sv. Pavla, ko nas opominja: »Bratje, bodite stanovitni in nepremakljivi...« Treba je zlasti dandanes ga ubogati, ko je značajnost, delavnost in gorečnost za dobro, sveto stvar tako silno redka, zapeljivcev pa čedalje več, ki vas hočejo premakniti od Kristusa, ločiti od njegove resnice, milosti in Cerkve...

Premišljujmo

10. A r o n a, ki moli ogrnjen v častitljivo opravo velikega duhovna in spravlja skesano ljudstvo z Bogom; tudi Jezusa, večnega duhovna, zre v zamaknjenju prerok nove zaveze v sredi sedmerih zlatih svečnikov v dolgem oblačilu, opasanega okoli prs z zlatim pasom (Apoc. 1, 14.), s kadilnico v desnici. Združuje božjo s človeško naravo ter je srednik med nami in Očetom: »Ako je pa kdo grešil, imamo besednika pri Očetu Jezusa Kristusa, Pravičnega, in On je sprava za naše in vsega sveta grehe.« (Hebr. 9, 15. — I. Jo. 2, 2.)

Poprej suha Aronova palica je razcvela, ozelenela in obrodila sad ter postala podobna lesu sv. križa, ki nam je rodilo najboljši sad, o katerem poje sv. Cerkev:

Križ presveti, častitljivi! lepšega drevesa ni,
gozd nobeden spremenljivi ga ne zmore, ne rodi;
žebli, les prelubeznivi! večni Bog na vas visi.

Križ je postal in ostal znak večnega duhovstva Jezusovega (Hebr. 9, 12.), je njegova pastirska palica, s katero vodi svojo čredo vse dni do konca sveta. (Mt. 28, 20.)

Poleg Arona je bilo poklicanih v službo božjo veliko navadnih duhovnov, levitov. Tudi Jezus se v svoji usmiljenosti poslužuje človeških sinov, mašnikov in duhovnov, ki so deležniki njegovega duhovstva, delivci njegovih milosti, varihi njegovih zakladov, nauk in skrivnosti. (I. Cor. 4, 1.) Spoštujte jih zaradi oblasti in službe, ubogajte jih zaradi svojega zveličanja, molite za nje, da pod težavo svoje službe ne obnemorejo. »Kdor vas, učence moje, zaničuje...«

11. J o z u e, ki je popeljal ljudstvo božje res v obljubljeno deželo mleka in medu, nas spominja istega, ki pripelje svoje verne v nebesa, kjer obriše Bog vse solze od njih oči in kjer ni več smrti, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, kjer mine vse poprejšnje (Apoc. 21, 4.), kjer ne bodo več lačni ne žejni, tudi solnce jih ne bo več peklo, ne kaka vročina. (Apoc. 7, 16.) Ime imata oba vojvoda slično, skupno, isto. Sv. Pavel primerja Jozuetovo vodstvo z Jezusovim: Jozue je po mnogih bojih privedel ljudstvo do začasnega, telesnega pokoja — Jezus privede svoje do trajnega, večnega, dušnega pokoja (Hebr. 4, 8) skozi svoje trpljenje in njih vojskovanje. Solnce je obstalo in osevalo bojišče Jozuetovo — na vojskujočo Cerkev Jezusovo pa sveti luč sv. vere, solnce sv. evangelija, sveti sam Kristus, ki je luč tega sveta (Jo. 3, 19.—8., 12.—12, 46), ki razsvetljuje vsakogar, prišedšega na svet (Jo. 1, 9), ki je luč v razsvetljenje nevernikov (Lc. 2, 32), sveti nauk cerkvenih učencikov, ki so goreče in sveteče svetilo (Jo. 5, 34), ki so luč sveta. (Mt. 5, 14.)

Ogrevajte se, ljubi v Gospodu, tudi vi radi in vne-
majte se ob dobrodejni toploti, ob čudodelni svetlobi Jezusovega nauka. Dokler imate luč, verujte luči, da boste otroci luči. (Jo. 12, 36.) Evangelij naj bo svetilo vašim nogam, luč vašim stezam. (Ps. 118, 105.) Ravnajte se v svojem dejanju in nehanju po nauku sv. vere. Ne zame-
tujte besede božje — ne zanemarjajte pridig — ne opu-
ščajte krščanskih nauk! »Kdor je iz Boga, besedo božjo posluša.« (Jo. 8, 47.)

12. G e d e o n daruje prej ko rešuje ljudstvo — Jezus tudi daruje veliki četrtek sebe pod podobama kruha in vina prej ko prične rešilno trpljenje za nas. Gedeon potrjuje s čudeži svoje poslanstvo — Jezus še v višji meri in obilici. Gedeon ima prav malo, pa v oboroženi pripravnosti skušenih vojščakov, in z njimi zmaga slavno — Jezus kliče svojim: »Ne bojte se, majhna čreda, ker vašemu Očetu je dopadlo, vam dati kraljestvo. (Lc. 12, 32.)

Zaupajte, jaz sem svet premagal!« (Jo. 16, 33.) Orožje Gedeonove vojske so bile trobente in baklje — orožje Jezusovo je trobenta njegovih nauk, sv. evangelij in baklja njegove goreče ljubezni do neumrjočih duš. »Glejte, da ne zavržete njega, ki govori vam; ubežali ne bomo, ako zavrzemo iz nebes nam govorečega. Njegov glas je zemljo stresel.« (Hebr. 12, 25.) »Ogenj sem prinesel na zemljo in kaj hočem drugega, kakor da se vname« in plamti v človeških srcih (Lc. 12, 49), in to orožje nosimo v prstenih, rahlih, zdrobljivih posodah (II. Cor. 4, 7) v svojih umrljivih, spremenljivih telesih. — Gedeona so hoteli imeti za kralja pa ni hotel: »Ne bom gospodoval nad vami« (Judic. 9, 23) — Jezus je zbežal na goro, ko so ga hoteli za kralja. (Jo. 6, 15.)

Gedeonov čudež s kožo brez rose in z roso je predpoda učlovečenja Jezusovega, ki »je prišel kakor dež na kožo in kakor deževne kaplje na zemljo« (Ps. 71, 6) in katerega prerok prisposablja nebesni rosi iz oblakov. (Is. 45, 8.)

V Sokotu je Gedeon prosil može kruha za svoje, »zakaj silno so onemagali« (Judic. 8, 5) — Jezus prosi v puščavi učence kruha »množici, ki se mi smili in ako jih lačne spustim na njih dom, obnemorejo na potu.« (Mrc. 8, 3.)

Preljubi! Po sv. birmi — spomnite se danes na njo in svoje birmanske botre — ste postali vojščaki Kristusovi. Čezdalje manj vas je, kakor drugod, tako tudi v tej fari, odločnih, vedno za Kristusa oboroženih mož! Pa ne ustrašite se veliko večje množice njegovih sovražnikov. V posvetnih zadevah zmaga sicer večina, če tudi dostikrat po krivici: pred Bogom zmaga le resnica in pravica, Bog zavrne večino, če je krivična. Ostanite ob Jezusu. On je premagal svet. Z njim ga boste tudi vi. Spomnite se na besedo Gospodovo o ozkih vratih in tesni stezi, po kateri jih le malo za njim hodi. Pa ne zaidite na gladko, široko cesto nevere, čeravno jih tam veliko hodi — v pogubljenje gredo. Kajti, kdor ni s Kristusom, je zoper njega, in kdor z njim ne nabira, raztresa (Mt. 12, 30.)

13. V Samsonu vidim moč Sina božjega, v njem zrem slabost človekovo; kar je storil velikega, je predpoda božje, v drugem pa človeške narave Kristusove, piše sv. Avguštin. (Sermo 364.)

Spočetje in rojstvo je pri obeh naznanil angel. Samson je bil Nazarejec — Jezus še bolj popolen, Najsvetejši. Samson si je izbral nevesto med pagani — Jezus svojo Cerkev iz nevernikov. Zaupal je njej skrivnosti zveličanja, resnice sv. vere, moč zakramentov. Kakor Samson z oslovo čeljustjo sam — je šel Kristus sam med sovražnike z

zaničljivim orožjem, križem, ki je Judom pohujšanje in sramota, paganom nespamet (I. Cor. 1, 23) in zmagala sta oba. Kakor Samsona Dalila, tako je sinagoga, prva nevesta skušala Kristusa v njegovo pogubo: »Si ti Kristus? Povej nam, povej!« (Jo. 19, 7.) Rojaki so oba izročili sovražnikom — ker sta sama tako hotela in pripustila. (Jo. 18, 6.) Zvezali so oba, oči zakrili Jezusu, Samsonu iztaknili, zaničevali so oba kot izvržek ljudstva, pa oba sta se darovala za ljudstvo in obeh smrt je njunim sovražnikom več škodila kakor poprej njuno življenje. S smrtjo je podrl Kristus peklena vrata, zlomil želo smrti in s smrtjo premagal večno smrt. (Sv. Pavlin, Ep. 4.) Samson je dvignil podboje mestnih vrat in jih nesel vun na goro: Kristus je dvignil vrata groba, vzel smrti moč, raztrgal zagrinjalo pred Najsvetejšim v mestu od vrha do tal in se zmago-slavno vzdignil z Oljske gore v nebo.

Preljubi! Ne bojte se smrti. Le za srečno prosite. Smrt, kje je tvoje želo? Želo smrti je le greh — varujte se ga skrbno — bodite stanovitni, nepremakljivi, obilni vselej v delu Gospodovem — v izpolnjevanju krščanskih dolžnosti — ker veste, da vaše delo ni zastoj v Gospodu! Amen.

IV.

Vi preiskujete pisma, ker menite, da imate v njih večno življenje; in ona so, ki o meni pričujejo.

Jo. 5, 39.

S temi besedami je Gospod učil Jude prav razumevati sv. pismo stare zaveze. Kazalo je tako jasno ravno na Jezusa, da je on obljubljeni Odrešenik: pa niso hoteli umeti, temveč so zavijali po svoje le, da bi jim ne bilo treba spoznati Kristusa za Mesijo. Nauk stare zaveze pa je mrtvo truplo brez pravega življenja, ako se mu vzame duša, to je ozir na Kristusa, ki je pot, resnica in življenje: stari zakon pa kažipot, senca, podoba njegova. Kdor spozna, da ves stari zakon pripravlja, predočuje Kristusa — on najde lahko večno življenje tudi v stari zavezi z ozirom in upanjem na Kristusa. Res se jih je na ta način zveličalo lepo število častitljivih očakov in prerokov, mož in ženâ. Vsi pa skoz vero v prihodnjega Odrešenika. (Hebr. 11, 4.—38.)

Nad njimi se še zgledujemo, od njih se učimo tudi še mi. Kakor so bili oni predpodobe — tako bodimo mi posnemovalci Kristusovi.

Predpodoba Zveličarjeva je

14. S a m u e l, ki ni le obljubil, ampak ostal tudi zvest svoji obljubi, biti Nazarejec, in je kot tak rešil Izraelce iz

rok Filistejcev. Tako je ostal Jezus zvest, pokoren nebeskemu Očetu do smrti, do smrti na križu (Phil. 2, 8) in rešil nas vse. Samuel je podoben Jezusu v svojem spočetju, v slavospevu svoje matere Ane (ki je sličen Marijinemu »Magnificat«), rasel je v modrosti in milosti pri Bogu in ljudeh, bil Bogu natančno pokoren, vdan in zvest kakor Jezus, ki je o sebi zatrdil »moja jed je, da storim voljo tega, ki me je poslal in da dopolnim njegovo delo.« (Jo. 4, 34.) Samuel je mazilil Davida za kralja in njegova mati Ana prerokuje večno kraljestvo Mesijevo: »Gospod bo sodil pokrajine zemlje in bo dal vladarstvo svojemu kralju.« (I. Reg. 2, 10.)

V spomin vam pokličem posebno zlato besedo Samuelovo: »Govori, Gospod! Tvoj služabnik posluša.« (I. Reg. 3, 10.) To je bilo njegovo geslo. Recite tudi vi Jezusu: govori, uči, svari — o Gospod, sam ali po svojem namestniku, tvoj služabnik, služabnica, posluša. Pa to še pravzaprav dosti ni.

Poslušali, slišali so besedo božjo Lucifer, Kajn, Savel, Judež Iškarjot in vendar so zgrešili zveličanje. Zakaj? Ker niso dopolnili, kar so slišali. Pazite, da se še vam taka ne splete. Torej ne le poslušati — tudi slušati, ubogati, storiti, dopolniti vam je treba besedo božjo. »Vse, karkoli vam Jezus poreče, storite!« (Jo. 2, 5.) »Bodite delavci besede in ne samo poslušalci, s čimer bi sami sebe zapeljevali.« (Jac. 1, 22.)

15. D a v i d je posebno jasna, ljubezniva predpodoba ljubega Zveličarja, ki je po človeški naravi potomec, sin Davidove rodovine. Oba rojena v Betlehemu. David pastirček — Jezus moljen od pastirjev se sam primerja dobremu pastirju, je po besedah sv. Petra najvišji pastir naših duš. Bojeval se je David in s peterimi kamenčki šel nad Goljata — Jezus s peterimi ranami premagal satana. Palica Davidova predpodoba Jezusovega križa, kamen pa je Kristus; vogelni kamen, zavržen od zidarjev in vendar vkljub temu temelj sv. Cerkve. (Mt. 21, 42.) Pregarjal je Davida in mu po življenju stregel kralj Savel — Jezusu pa Herodež. Oba sta se pošteno trudila nad 30 let, dokler ju niso spoznali za kralja.

Hudo je preganjal Davida nehvaležni sin Absalon, bežal je pred njim vun iz Jeruzalema, šel čez potok Cedron na Oljsko goro, štel le malo zvestih pristašev, zaničevan od Semeja mu odpustil, izdan od Ahitofelja, ki se nato obesi — vse to se je slično ponovilo na Jezusu v njegovem bridkem trpljenju. — Kraljestvo Davidovo na tihem pričeto, z boji utrjeno, v blagor ljudstva vladano, je vedno in povsod izrečna podoba Jezusovega kraljestva na zemlji, sv. katoliške Cerkve.

Po čudovitem zgledu Davidovem do Savla, Absalona in Semeja, bodite tudi vi, predragi v Gospodu, potrpežljivi in krotki v preganjanju. Bodite prizanesljivi, spravljeni; odpuščajte in vam bo odpuščeno. Kdor vam škode ali krivice ni storil, tistemu itak nimate kaj odpuščati. Dobro storite sovražniku, povračajte mu hudo z dobrim. S tem mu žerjavico nosite na glavo, in kar je še več: podobni postanete Jezusu, ki bo potem tudi vam odpustil, z vami potrpel, z vami se spraval v večnem odpuščenju in prijateljstvu.

16. Salomon, Miroljubni, Miroslav — Jezus prinesel pravi mir na svet ljudem z Bogom, z bližnjim, z lastnim srcem. Salomon je bil med ljudmi najmodrejši — Jezus modrost božja. (Col. 2, 3.) Salomon je bil bogat — Jezus nam je iz nebes prinesel pravo bogastvo božjih čudežev in zaklad milosti za naše duše. Zlata krona Salomonova (od matere jo je dobil) je predpodoba trnjeve na sveti glavi Odrešenikovi (sinagoga mu jo je spletla). Salomon je postavil dragocen, krasen tempelj, ki je bil razdejan — Jezus postavil na trdno skalo rimskega papeštva, začeniši s sv. Petrom, svojo Cerkev, katere peklenska vrata, zlobne moči nevernih, prevzetnih sovražnikov, ne bodo premagale. (Mrc. 16, 18.)

Salomon je uredil, obnovil in obilno opravljal daritve — boljše ni mogel, kakor jo je opravil Jezus in naročil jo ponavljati.

Slovesno prenešenje skrinje zaveze v novi tempelj spominja na slavni, častitljivi vhod Jezusov v nebo, opravičeni povod našim obhodom z Najsvetejšim.

Salomon je imenovan ljubljeneč Boga — Jezusa nazivlje nebeški Oče svojega ljubega Sina. (Mt. 3, 17.) Kraljica iz Jutrovega pride Salomona občudovat — Jezusa trije kralji molit. Tó kraljico iz Sabe navaja Gospod za pričo zoper tiste, ki ne molijo Jezusa, ki je vendar več nego Salomon. (Mt. 12, 42.)

Pod Salomonom je uživalo ljudstvo mirne čase v blagostanju — v kraljestvu Jezusovem najdejo vsi pravični, zvesti kristjani pravi dušni mir, uživajo veselje in tolažbo, bogatijo na čednostih, milostih in zasluženju. (Mt. 13, 43. — Apoc. 7, 15.)

Preljubi! Ne dajte se preslepiti od človeške slavo-hlepnosti, ne od posvetne modrosti; ona je Kristusu nasprotna, sovražna; ona vas odvrača proč od Cerkve, duhovnikov, sv. zakramentov, proč od besede božje, proč od Gospoda, proč od Boga. »Bog pa bo slednjič pokončal vso modrost modrih in zavrgel razumnost razumnih. Kar se namreč zdi nad Bogom nespametno, je modrejše ko ljudje,

in kar se nad Bogom slabo zdi, je močnejše ko ljudje!« (I. Cor. 1, 19, 25.)

17. O preroku Jonu in njegovem dogodku govori Gospod: »Hudobni in prešestni rod! Znamenja išče, pa znamenje se mu ne bo dalo razen znamenja Jone preroka. Kakor je bil Jona v trebuhu morskega soma 3 dni in 3 noči, ravno tako bo Sin človekov v srcu zemlje 3 dni in 3 noči. Več, kakor Jona je tukaj pred vami.« (Mt. 12, 40. Lc. 11, 29.) Jona, čeravno jud, oznanjuje pokoro poganom; Jezus je naročil: »Če ne delate pokore, boste vsi vkup pogubljeni« (Lc. 13, 3), in ko ga judje ne poslušajo, zavržejo, se obrne k poganom: »Povem vam pa, da jih bo veliko od vzhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom...« (Mt. 8, 11.)

»Imam še druge ovce, ki niso iz tega hleva...« (Jo. 10, 16.) Zaradi njega nastane silen vihar, daruje se on in vihar potihne. Nas spominja prvič na vihar na jezeru, še bolj pa na vihar med ljudstvom, katerega pomiri Jezus s svojo daritvijo (Mt. 27, 14. — Mrc. 14, 2.), češ, bolje je, da umrje eden za ljudstvo. (Jo. 18, 14.)

Zgodba Jonova vas živo spominja, da se pred Bogom ne morete skriti. V božjih rokah ste vedno in povsod. Brez božje volje vam ne pade las z glave. Bog lahko vse tako obrne, da doseže svoje najsvetejše namene. Nespameten je in slep, kdor misli ali trdi, da se Bog ne briga za svoje stvari, za človeka, za njegove misli, besede, stopinje, dejanja. Le kak razuzdan, zapravljiv, pijančevanju vdan oče ne skrbi več za svoje otroke. Takemu pa vendar ne boste prispodabljali dobrotljivega Očeta nebeškega?

18. Trikrat se Elija nagne čez mrtvega sina uboge vdove v Sareptu in ga oživi. Sv. Avguštin nanaša to na spreobrnjenje poganov, čez katere je Kristus razprostrl svoje roke, in pri tem je sodelovala vsa presv. Trojica (Act. 8, 26. 29.), ki se zato navaja pri vsakem sv. krstu. Elija je daroval, Kristus tudi. Elija je molil na Karmelu, Jezus na Oljski gori. Elija je izprosil oživljajočega dežja — Jezus posvečujoče milosti, ki nas nanovo prerodi. Ko nastopi Elija, izginejo Baalovi duhovni — po Jezusu izgine malikovanje. Močen kruh, za dolgo pot Eliju pripravljen, je predpoda sv. popotnice, sv. obhajila. Podoben je Elija Jezusu po svojem vnebovzetju.

Zgled Elijev vam navaja sv. Jakob v dokaz, koliko premore srčna molitev pravičnega. V adventnem času si očistite svojo vest, da boste opravičeni v očeh božjih, potem pokleknite pred jaslice s svojimi prošnjami in božje Dete vas ne bo zavrglo od sebe, temveč uslišalo.

19. Poleg Elije navaja Gospod še Elizeja in očiščenje Naamana Sirca (Lc. 4, 27.), ki je bil tudi poganom

poslan. Čudeži Elijevi so močno podobni Jezusovim: oživi sina Sunamitke, nasiti množico ljudi z malo ječmenjaki, očisti gobavega, obudi še s svojim mrtvim truplom mrliča v predpodobo veliko teles svetih, ki so vstala po smrti Gospodovi. (Mt. 27, 52.)

Premislili in ponovili smo zgodbe in zglede bolj znanih oseb iz sv. pisma, ki so že vnaprej bile podobne Kristusu. Tako so zadobile pri njem opravičenje in zveličanje. — Njihov zgled nam kaže, da je Bog čudovit v svojih svetih bil že pred Kristusom. (Ps. 67, 36.) Koliko bolj šele podpira s svojo po Kristusu zasluženost nam milostjo vse tiste, ki hočejo njemu služiti, njega posnemati, njemu slediti. Hodimo po Jezusovih stopinjah, vadimo se v njegovih čednostih, izpolnjujmo njegove zapovedi, njemu služimo in bomo tam, kjer je On: tu na zemlji v revščini, ponižanju in trpljenju, potem pa z njim v časti, slavi, veselju in življenju! — Amen.

Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

O sveti čistosti.

Greh je imel in še ima za človeka hude posledice. Predvsem je človek izgubil vsled greha nadnaravne darove, katere je prejel od svojega Stvarnika. Izgubil je posvečujočo milost božjo, nehal je biti otrok božji, dedič nebeškega kraljestva. Naravni darovi človeku vsled greha sicer niso bili uničeni, pač pa zelo oslabljeni. Tako n. pr. je človek pred grehom imel globoko spoznanje, po grehu pa mu je to spoznanje zelo oslabelo. Čimbolj je človeštvo tekom časa grešilo, tembolj mu je pešalo spoznanje, tembolj mu je zatemnel razum. Vsled tega so mnogokrat ljudje zame-tovali reči, ki so samemasebi in za blagor človeštva velike vrednosti, visoko so pa čislali malovredne in pregrešne reči. Tako n. pr. ima sv. čistost res neprecenljivo vrednost. Pa koliko ljudi je poznalo njeno vrednost, preden je svetu zasijala luč krščanstva? Le Marija, skromna nazareška devica, ki se ni nikdar omadeževala s kakim grehom, je znala čistost prav ceniti. Zakaj bila je pripravljena, raje se odpovedati izredni časti božjega materinstva, ko pa izgubiti najdražji zaklad človeškega srca, sv. čistost. Površen pogled po svetu zadostuje, da spoznamo, da se je dandanes zelo, zelo razpasla po svetu najgrša pregreha,

nečistost. Temu žalostnemu pojavu je vzrok človeška zaslepljenost. Ljudje so tako zakopani v svoje grehe, da niti pri luči sv. vere ne spoznajo tega, kar bi morali spoznati s samim razumom. Ljudje bi morali namreč sami od sebe spoznati, da je čistost kaj lepa čednost, ki dela človeka prijetelega Bogu in vsem poštenim ljudem. Da, svet ne zna ceniti vrednosti sv. čistosti. Stopimo danes v duhu v nebeške prostore, in vrste zveličanih duhov nam bodo povedale, da je vrednost sv. čistosti neprecenljiva.

Stopimo v duhu v neizmerne nebeške prostore in vprašajmo angelske vrste, koliko je vredna sv. čistost. Namesto njih nam bode odgovoril na naše vprašanje globokomni sv. Avguštin, ki pravi: »Angeli cenijo tako visoko sv. čistost, da bi nas radi zavidali vsled lepote sv. čistosti, ko bi jim bilo to mogoče. Sv. čistost dela človeka angelom enakega. Kar so angeli po svoji naravi, to so čisti ljudje po zatajevanju samega sebe.« Vsled tega imenujemo svetega Alojzija angelskega mladeniča, angela v človeški podobi.

Angeli dobro vedo, da človeka tvori umrljivo, iz prsti narejeno telo in neumrljiva duša. Vedo tudi, da je vsa človekova čast v tem, da duša gospoduje nad telesom, da so vse mesene želje pokorne duhu. To vse nahajamo pri čistih ljudeh. Čisti mladeniči in dekleta so pravi junaki, večji in slavnější ko oni, o katerih poroča svetovna zgodovina. Prosto je njihovo srce in prosta je njihova duša. To prostost so si pridobili čisti mladeniči in mladenke s tem, da so srčno premagali svoje najhujše sovražnike; grešno poželenje. Angeli v nebesih so neizrekljivo veseli takih krščanskih junakov ter jih občudujejo. Zakaj čisti mladeniči ter mladenke premagajo vsak dan tiste sovražnike, ki so premagali in pokončali marsikaterega izmed onih junakov, katere proslavlja nečimerni svet. Vrh tega so angelom dobro znane besede Jezusove: »Blagor njim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali.« (Mat. 5, 8.) Sv. čistost je torej angelom poroštvo, da bodo čisti mladeniči in mladenke nekoč »someščani svetih in božji domačini« (Ef. 2, 19.), udje nebeške družine, da jih bodo mogli prejalislej pozdraviti v nebesih kot svoje prijatelje.

Naši angeli varuhi so radi ob naši strani, ker Bog to hoče. Pa dvakrat rajši, krščanska mladina, te spremlja tvoj angel varih, če imaš čisto srce. Pojdimo sedaj v spremstvu angelov k svetnikom in jih vprašajmo, kaj mislijo o sveti čistosti! Pa katerega izmed njih hočemo vprašati, kako lepa, vzvišena je sv. čistost? Da bomo dobili nad vse točen odgovor, vprašajmo kraljico devic, Marijo.

Dragi krščanski mladeniči! Dvignite svoje duhovne oči visoko nad angelske zборе! Prav blizu presv. Trojice

vidite deviško mater božjo. O, kolik blesk obseva njeno deviško telo, ki ni videlo v grobu trohnobe, temveč je bilo vzeto v nebo! Kolika radost napolnjuje njeno deviško materinsko srce, katerega se ni dotaknila tudi ne senca greha! S kakim sv. spoštovanjem in navdušenjem ji kličejo nebeški duhovi: Vsa lepa si, Marija, in madeža ni na tebi! Preljubi! Marija je sedež modrosti božje, je od sv. Duha posebno razsvetljena, zato ona kaj dobro pozna vnanjo in zunanjo vrednost reči. Vprašajmo jo torej: O nebeška mati, ali moramo tudi mi, tvoji otroci, sv. čistost nadvse ljubiti. Ona nam bode odgovorila to-le: Poglejte v moje zemeljsko življenje in boste dobili odgovor na svoje vprašanje. — Dragi v Gospodu! Poglejmo torej, kaj nas uči sv. vera in ustno izročilo o deviškem življenju Matere božje. Znano vam je iz sv. pisma, da so bili pri Izraelcih le tisti zakoni srečni in častni, ki so bili od Boga blagoslovljeni z mnogimi otroki. Zakaj vsaka izraelska mati je pričakovala, da bo iz njenega zaroda rojen obljubljeni Zveličar. Vsled tega so bili zakoni brez otrok nesrečni, nečastni. Besede preroka Izaije: »Glej, devica bo spočela in bo sina rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel« (Iz. 7, 14.) so torej bile izvoljenemu ljudstvu velika skrivnost. Pa poglejmo, kako je milost božja pripravila preprosto nazareško devico Marijo za visoko čast božjega materinstva. Predvsem je troedini Bog obvaroval Marijo vsakega madeža izvirnega greha ter tudi grešne poželjivosti, tistega nasledka podedovanega greha, ki sicer samnasebi ni pregrešen, vendar pa je za naš vse tolikanj poniževalen in nevreden. Po posebnem navdihnjenju in razsvetljenju sv. Duha se je Marija kot majhna deklica, kakor poroča pobožno izročilo, popolnoma odtegnila svetu, »kí ves tiči v hudem« (I. Jan. 5, 19.), in se je posvetila božji službi v templju. Pod vplivom posebne milosti božje je spoznala lepoto sv. čistosti, zavezala se je z obljubo sv. čistosti ter tako telo in dušo posvetila Bogu. Pa dopolnili so se časi, ko naj bi se edino-rojeni Sin božji včlovečil. Po božjem sklepu naj bi Marija postala mati Zveličarjeva. Vam se utegne zdeti, da je Marijina obljuba nasprotovala namenom previdnosti božje. Pa Bogu je vse mogoče. Vsegamogočni Bog je v svoji neskončni modrosti vse tako uredil, da je Marija z neizkaljenim devištvom združila čast božjega materinstva. Pa kako se je to zgodilo? Prišla je ura, ko je Bog prvo obljubo devištva poplačal in venčal z visoko častjo materinstva božjega. Z nedopovedljivo radostjo hiti angel Gabrijel k deviški Mariji v tihi Nazaret. Najpoprej jo pozdravi v božjem imenu, potem pa ji naznani sledeče: »Ne boj se, Marija, ker našla si milost pri Bogu! Glej, spočela boš v telesu in rodila Sina in imenuj njegovo ime Jezus! Ta bo velik in

Sin Najvišjega imenovan, in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, Njegovega očeta, in v hiši Jakobovi bo kraljeval vekomaj, in Njegovemu kraljestvu ne bo konca.« (Luk. 1, 30—32.) Sv. Bernard, premišljujoč ta dogodek, je vzkliknil: »Glej, Marija, cena našega odrešenja se ti ponuja! Ako ti privoliš, smo takoj rešeni. Izgovori torej besedo, katero pričakuje od tebe nebo in zemlja! Bog sam, vesel tvoje lepote, čaka tvojega privoljenja.« Preljubi, povejte mi, zakaj se pomišlja Marija! Zakaj vpraša angela: »Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam?« (Luk. 1, 34.) Marija se je pomišljala, preden je privolila v izredno čast materinstva božjega, ker je hotela imeti od Boga poroštvo, da bo kot devica spočela in rodila Zveličarja, in da bo tudi po njegovem rojstvu ostala devica. Bog je pač predobro poznal Marijino skrb za sveto devištvo. Dobro je tudi poznal njene pomisleke. Lahko bi bil naročil angelu Gabrijelu, da naj tako sporoči Mariji: »Sv. Duh bo prišel vate in moč Najvišjega te bo obsenčila« (Luk. 1, 35.), t. j. ti ostaneš devica, dasi postaneš mati božja, ti ne boš izgubila svojega devištva. Marija bi bila v te besede gotovo takoj privolila. Pa Bog tega ni storil. Rajši je počakal nekaj minut z učlovečenjem besede božje. To je storil, da je izvedel ves svet, kako ljuba je Mariji sv. čistost. To je storil Bog, da je izvedel svet iz Marijinih ust, da je tista, ki naj bi postala mati Zveličarjeva, napravila obljubo sv. čistosti. To je storil Bog, da je izvedel ves svet, da je njemu tako ljuba, draga sv. čistost; da je ravno zavoljo nje izvolil Marijo za mater Mesijevo.

Angel je torej moral Marijo zagotoviti, da bode ostala devica, preden je ona privolila v njegovo ponudbo. Šele tedaj, ko je prejela od angela zahtevano zagotovilo, je spregovorila besede: »Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi!« (Luk. 1, 38.)

Preljubi mladeniči in dekleta! Učite se od angelov, učite se od Marije, koliko je vredna v očeh božjih sveta čistost! Angeli vam kličejo, vas opominjajo: krščanski mladeniči, krščanske mladenke, ne zapravljajte svete čistosti, ampak bodite čisti! Bodite vi to po svojem trudu, kar smo mi po svoji naravi! Če bodete na zemlji angeli v človeški podobi, tedaj bodete tudi nekoč angeli v nebesih. Krščanski mladeniči in mladenke, učite se svete čistosti tudi od deviške božje matere Marije. Ona vam neprestano kliče: Ako hočete biti moji otroci, otroci, nad katerimi imam svoje materinsko veselje in katere osrečujem že v njihovem zemeljskem življenju, po smrti pa jih peljem k ženinu čistih duš, tedaj bodite čisti na duši in telesu. Le na ta način bodete, krščanski mladeniči in mladenke, res živ tempelj Sv. Duha, ki vas bo razsvet-

ljeval in srečno in varno vodil po vseh nevarnih potih časnega življenja. Le na ta način boste vredni svetih angelov, ki vas pričakujejo v nebesih, ter vredni tudi svoje deviške matere Marije. Amen.

P. Dionizij Dušej.

Sveti božični praznik.

Katerih čednosti nas uči Zveličar v jaslicah.

In to vam bodi znamenje: našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno. Luk. 2, 12.

Tiha noč je pokrivala zemljo Palestino nocoj pred 1919 leti. Vse je mirovalo in počivalo, le pastirji so čuli v okolici betlehemski pri svojih čredah, prav tam, kjer je nekdanj mladenček David pasel svojo drobnico in zraven prepeval preroške pesmi o prihodnjem Odrešeniku. In prav tem preprostim, poštenim betlehemskim pastircem je hotel Bog najprej naznaniti rojstvo obljubljenega Zveličarja. Ko bi trenil, se jim prikaže angel v nebeški svetlobi. Strah jih spreleti, toda angel jih potolaži, rekoč: »Ne bojte se, zakaj, glejte: oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu: ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem (Luk. 2, 10—11), in to vam bodi znamenje: našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.« (L. 2, 12.) Angel jim hoče reči: Idite v Betlehem, tam boste našli tistega, katerega ste že tako dolgo pričakovali, ker danes so se dopolnile tisočletne obljube in prerokbe. A ne iščite ga v kraljevem poslopju, ampak v bornem hlevčku ga najdete na trdi slamici ležati. Na angelov opomin so rekli pastirji: »Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, katera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal.« (L. 2, 15.) Recimo tudi mi tako: Pojdimo v Betlehem in pogledjmo to reč, katera se je zgodila! Stopimo pred jaslice betlehemske, pogledjmo Dete božje in poslušajmo, kaj nam govori. Mirno, tiho leži na slamici novorojeni Odrešenik sveta, pa vendar glasno oznanjuje za naše zveličanje potrebne čednosti tri: ponižnost, uboštvo in zatajevanje samega sebe. Premislimo stvar natančneje!

Prišel je Kristus na svet, da bi nas rešil one nesreče, onega pogubljenja, v katero sta nas zavlekla prva človeka s svojim grehom. Ta prvi greh pa je rodil na zemlji drugih grehov brez števila, kajti vsi grehi, kar se jih je zgodilo

do sedaj na zemlji ali se jih bo še zgodilo, imajo svoj zadnji vzrok v podedovanem grehu. Vsi raznoteri grehi pa, naj se zgodé med ljudmi v mislih, besedah, dejanjih, opuščanju, vsi izvirajo iz trojnega strupenega vira: ali iz napuha, ošabnosti, ali iz lakomnosti ali pa iz poželjivosti telesa. »Zakaj vse, kar je na svetu (hudega), je poželjenje mesa, in poželjenje oči, in napuh življenja.« (I. Jan. 2, 16.) Ker je hotel Jezus nasledke prvega greha popraviti, nam je prinesel zdravilo zoper ta trojni strup. Tem trojnim strastem nasproti: napuhu življenja, poželjenju oči in poželjenju mesa nam oznanjuje, kaže, priporoča trojno čednost: ponižnost, uboštvo, zatajevanje samega sebe.

1. Božje Dete nam v jaslicah oznanjuje ponižnost. V zgodovini beremo o nekem kralju Karlmanu, da se je kraljevski časti odpovedal, popustil bogastvo in prestol in spremljevan po svetem služabniku šel v tujo deželo ter šel v neki samostan, pokleknil pred prednika in lepo prosil, naj bi oba sprejel v samostan, ker tu želita v samoti spokorno živeti. Imena svojega ni hotel imenovati. Prednik ju je sprejel in rekel, da hoče oba prej poskusiti, če sta za samostansko življenje. Karlmana izroči kuharju za kuhinjska dela. Bivši kralj takega dela seveda ni bil vajen in ko se je nerodno vedel, mu dá kuhar zaušnico, in ob drugi priliki, ko zopet nekaj napačno naredi, ga kar osuje in otepe. Sedaj se kraljev služabnik ne more več premagati. V kuharja plane in vpije: »Ti nesramnež, ti ničvrednež, ali tako boš počel z mojim dobrim kraljem!« Kuhar osupel pogleda, menihj prihité, pokleknejo pred kraljevskega novinca in ga prosijo odpuščanja. On pa se zjoka in prosi: naj nikar ne gledajo na njegovo nekdanjo čast, ampak naj ga imajo med seboj kot nevrednega samostanskega brata. Kdo bi ne občudoval ponižnosti kralja Karlmana! Tron zapusti, v samostan se poda, ubožno meniško obleko nosi, dá se zaničevati, tepsti... Toda veliko večja je še ponižnost Sinu božjega. Sv. nebesa zapusti, človeško telo nase vzame, v solzno dolino pride iz večnega veličanstva in kot slabotno dete v revščini in zapuščenosti leži v živinskih jaslih. On, ki je Kralj vseh kraljev, Gospod nebes in zemlje. Ako kak kralj, cesar kdaj prijazno besedo spregovori s preprostim človekom, ga hvalijo zaradi njegove prijaznosti, ponižnosti in po časnikih oznanjujejo njegovo slavo, ali kaj rečemo o nebeškem Detetu, ki nocoj na trdi slamici pred nami leži! Ali ne bomo občudovali ponižnosti njegove, ali je ne bomo skušali posnemati, toliko bolj, ker vemo, da brez ponižnosti ni zveličanja za človeka, kajti mogoč-

nim, ošabnim se Bog ustavlja, le ponižnim svojo pomoč in milost daje!

2. Druga lepa čednost, katero nam nebeško Dete danes v jaslicah oznanjuje, je uboštvo, krščansko uboštvo. Kaj so našli, videli pastirci, ko so na angelov opomin prihiteli v Betlehem? Uboštvo in samo uboštvo vseokoli! Skalnata duplina s slamo pokrita, kamor so pastirci ob hudi uri gonili svoje črede: to je rojstni kraj Zveličarjev. Tu najdemo najsvetejše tri osebe, kar jih je takrat na zemlji bivalo: Jožefa, Marijo in Jezusa, in v kakem uboštvu; tu ni ne stola, ne klopi, ne mize, ne gorke sobe... Ali Jožef in Marija bi bila še to prenašala, ker sta mislila, da boljšega nista vredna, a to ju je bolelo, da božje déte trpi toliko pomanjkanje, da leži v tolikem uboštvu — On, ki je prišel v svojo last, pa njegovi ga niso sprejeli, On ti prinese nebesa, ti pa mu še prenočišča ne daš ter ga goniš v največje uboštvo.

In zakaj božje Dete uboštvo prenaša, uboštvo oznanjuje? S svojim uboštvom hoče ozdravljati našo lakomnost, kazati nam hoče vrednost krščanskega uboštva in koliko pomore k časni in večni sreči človekovi. Ali človek tega noče spoznati, se trudi in peha, leta in si prizadeva za bogastvo in se boji in sramuje uboštva, čeravno je veliko vredno pred Bogom. Dva dečka obiskujeta šolo, eden je ubogih staršev sin, drugi bogatih ljudi otrok. Ubožni učenec trpi silo in pomanjkanje, pa ravno to ga priganja, da bi si življenje zboljšal, je priden in delaven in res postane imeniten gospod. Njegov tovariš, bogatih staršev otrok, se zanaša na bogastvo svojih staršev, misli, da mu ne more zmanjkati, je len, se ne uči, je zanikaren — in iz njega ne postane nič prida. V poznejših letih je berač. Ali ni tu prav uboštvo enega storilo srečnega, ker ga je k delavnosti priganjalo, drugega pa bogastvo spravilo na beraško palico, ker se je preveč zanašal na goljufivi denar. Pa tudi k večni sreči pripomore uboštvo. Sv. Antonin je hodil po mestu Florenci ter zagledal nad streho ubožne hišice angele božje. Poizveduje, kdo ondi stanuje. Zve, da uboga, a pridna in poštena vdova s tremi odraslimi pobožnimi hčerami, ki se skromno sicer, a vendar pošteno prežive z delom svojih rok. Antonin sklene darovati jim toliko premoženja, da bi mogle vse štiri brez posebne skrbi lahko živeti. A zmotil se je Antonin, ko je mislil, da jih bo z obilnimi denarji storil srečne. Čez nekaj mesecev gre spet mimo one hišice in sedaj — o groza! — zagleda nad streho mesto angelov hudobne duhove. Kaj se je zgodilo? Vse štiri so se bile prevzele, ko so dobile toliko denarjev, jele so se gizdavo oblačiti, po veselicaх hoditi ter razuzdano živeti. Obilno premoženje jim je bilo v pogubo, med-

tem ko jih je pošteno uboštvo ohranilo ponižne, v božjo voljo vdane, pobožne.

Pač res! Uboštvo v nebesa pomaga, obilno posvetno blago pa je duši to, kar je svinec za noge in telo: k zemlji nas vleče, da na nebesa ne mislimo, da se zanje ne trudi človek in se mnogokrat pogubi. Zato pravi Jezus: »Lažje je kameli iti skozi šivankino uho, kakor bogatinu priti v božje kraljestvo.« (Luk. 18, 25.) Odrešenik s tem ni hotel reči: bogatin se ne bo zveličal, ampak le, da je v bogastvu nevarnost, ako človek svoje srce naveže na denar. Sveta vera nam pove, kaj je tistim storiti, ki imajo obilico premoženja, če se hočejo pri tem zveličati. »Delajte si prijateljev z goljufivim mamonom«, t. j. s tem, kar v obilici imate, dobro delajte, siromaku pomagajte, da si dobrih del pridobite pred Bogom. Ta dobra dela bodo prijatelji vaši, ki vas bodo zagovarjali pred sodnim stolom božjim in vam bodo izprosili milostno sodbo. — Kdor noče, da bi mu posvetno blago postalo nevarno za dušo, ta tudi ne sme svojega srca navezavati na denar in na imetje zemeljsko. Bog ne daj, da bi bil pripravljen celo grešiti, samo da si denarjev, blaga pridobi, Bog ne daj, da bi ga bolj bolela časna izguba, kakor če s smrtnim grehom milost božjo zapravi. Sv. Aleš, spoznavši nevarnost bogastva, je raje nepoznan kot berač pod stopnicami svojega bogatega očeta živel, kakor da bi se bil za mizo bogato gostil. Sv. Pavla, rimska gospa, je svoje obilno premoženje razdelila med ubožce in je v prostovoljnem uboštvu v Betlehemu živela blizu siromašnih Jezusovih jaslic. Nam vsem pa božje Dete v štalici kliče: ne želi si bogastva, v njem ni prave sreče, pač pa nevarnosti veliko za dušo, če človek ne zna imetja rabiti po volji božji; uči se od mene krščanskega uboštva!

3. Tretja lepa in potrebna čednost, ki nam jo Jezus iz jaslic oznanjuje, je zatajevanje samega sebe, voljno potrpljenje v križih in težavah. Božje dete v trdi zimi brez odeje, brez postrežbe leži na trdi slami v jasli položeno. Kaj je moralo tako biti? O, on kot Bog vsegamogočni bi bil lahko na svet prišel v kaki kraljevi palači, kjer bi bil ležal na mehkih svilnatih blazinicah in v zlati zibelki, kjer bi mu bilo streglo služabnikov brez števila. Vse prijetnosti zemeljske bi bil lahko imel in milijone angelov ob strani. A vsega tega ni hotel, ker nas je že ob svojem rojstvu hotel učiti zatajevanja samega sebe, voljnega prenašanja križev in težav, potrpljenja v uboštvu. V jaslicah ležeč nas uči, da ne smemo preveč mehkužiti svojih teles, da jim ne smemo vsega dovoliti, kar bi ugajalo spačenim željam, spridenemu nagnjenju. Na slamici ležeč nas jasno uči, da se moramo varovati mehkužnosti v obleki, izbirljivosti v jedi in pijači, da ne smemo v zoprnostih koj go-

drnjati, nepotrpežljivi postati, da se ne smemo koj pritoževati, če nam ni vse povšeči, da ne smemo brž žalovati, če nas zadene kako ponižanje. V stiskah in bridkosti, v revščini in zapuščenosti glej na božje Dete v jaslicah in spoznaj, kako voljno prenaša vso zapuščenost in vse po-manjkanje.

Oj, kako smo mu mnogokrat malo, malo podobni! Že to se nam prehudo zdi, pritrpati si ob postnih dneh nekoliko jedi ali pijače; prehudo se nam zdi, kako razžaljenje voljno prenašati; pretežko nam je sovražniku odpustiti, z njim se spravit; preveč nam je, malo dalj v cerkvi se pomuditi, si za pokoro malo spanja pritrpati, brez godrnjanja kako bolezen ali bolečino prenašati itd.

In vendar nam sveto Dete nocoj iz jaslic tako glasno oznanjuje zatajevanje samega sebe, potrpljenje, uboštvo in ponižnost. To so čednosti, brez katerih se ne moremo izve-ličati. Kakor vse hudo, vsak greh izhaja ali iz napuha, ali iz lakomnosti ali pa iz telesnega poželenja, tako je zoper to trojno zlo edino zdravilo ponižnost, krščansko uboštvo in zatajevanje samega sebe. Zavedajmo se svoje slabosti in grešnosti in bodimo skromni, pohlevni, ponižni, ker le ponižnim daje Bog svojo milost, ošabnim pa se ustavlja. Prosimo Boga za vsakdanji kruh in tudi sami si zanj pri-zadevajmo, a nikar ne hrepenimo po obilnosti, po boga-stvu, v katerem je za dušo velika nevarnost, če si človek ž njim ne zna pridobivati prijateljev za večnost. Vadimo se v zatajevanju, potrpljenju, kajti trda in trnjeva je pot v sveta nebesa, široka in gladka je le pot, ki vodi v pekel. Ponižnosti, krščanske ubožnosti in potrpljenja v križih nas uči nocoj v jaslicah božje Dete, teh treh sv. čednosti se moramo tudi mi naučiti, če hočemo, da nam bo v zve-ličanje rojstvo Sina božjega! Amen.

A. Z.

Sopraznik sv. Janeza Evangelista.

Ljubezen sv. Janeza do Jezusa, do bližnjega in do Device Marije.

Ob prijaznih božičnih praznikih se obhaja tudi sveti Janez Evangelist. Ker je bil velik apostol in ga najbrže mnogi izmed vas imate in častite kot svojega krstnega patrona, hočem govoriti danes o njem. Sv. Janez je bil sin Cebedeja, ribiča v Galileji, in Salome, brat Jakoba starej-šega. Gospod Jezus ga je poklical v apostolat in Janez je

šel takoj za njim in bil kot apostol stanoviten njegov spremljevalec. Gospod je njega s Petrom in Jakobom vzel na goro Tabor in tudi na Oljiski gori je bil bližji Gospodu v njegovi žalosti, kakor drugi apostoli. Jezus ga je posebno ljubil radi njegove deviške nedolžnosti in pri zadnji večerji ga pustil sloneti na svojih prsih. Janez je spremljal Gospoda tudi na goro Kalvarijo in stanoviten ostal pod križem, s katerega mu Jezus izroči svojo mater v oskrbo. Po Jezusovem vnebohodu je razširjal sv. evangelij v Palestini, pozneje pa v Mali Aziji. V Efezu je imel stalno bivališče. Pod cesarjem Dominicianom je bil pregnan na otok Patmos, kjer je po Gospodovem povelju pisal skrivno razodenje o prigodbah cerkve božje. Potem se je vrnil v Efez, pisal svoj evangelij in tri liste in star krog sto let umrl naravne smrti.

Sv. Janez je imel vse kreposti apostola, vendar se odlikuje najbolj njegova ljubezen, zato ga imenuje sv. Cerkev apostola ljubezni. Pomudimo se danes pri podobi sv. Janeza in premišljujmo njegovo ljubezen do Jezusa, do bližnjega in do sv. Device Marije.

I. Ljubezen do Jezusa.

Celo dolgo življenje sv. Janeza — kaj je drugega kot nepretrgan čin ljubezni! Ako beremo njegov evangelij, čutimo, da ga je narekovala ljubezen, da mu je pero vodila ljubezen. Vsaka stran evangelija diha ljubezen. Ljubezen mu je potisnila pero v roke, da je pisal tri pisma, polna ljubezni do Boga in do bližnjega. Ako beremo skrivno razodenje, najdemo, da sv. Janez plava v ljubezni, in vse strani do zadnje vrste — kaj so drugega, kot vzdihljaji ljubezni, ki imajo le en pomen: Pridi, Gospod Jezus, pridi!

Ljubezen ga je nagibala k junaškemu činom. Deviška čistost takrat ni bila dosti znana in tudi ni veljala dosti. Ali ljubezen je navduševala sv. Janeza, da je volil deviški stan in deviško nedolžnost, dobro vedoč, da je Jezus prijatelj devic, da je Jezus kralj devic. Iz ljubezni je prihajala tudi vnema in požrtvovalnost, ki ga je gnala po vseh mestih male Azije, po katerih je ustanavljal cerkve, posvečeval škofo, zatiral krivoverce. In v sivi starosti, ko ni mogel več hoditi, se je dal nesti v cerkev, da oznanjuje ljubezen in kliče vernikom: Otročiči, ljubite se med seboj!

Ljubezen ne pozna strahu. Ko je bil Jezus prijet, so se razkropili vsi učenci in se poskrili iz strahu pred judi. Janeza pa je gnala ljubezen sredi med razjarjeno

množico, in ko je našel ljubega Zveličarja, ga ni več zapustil, ostal je pod križem do zadnjega vzdihaja; braniti ga ni mogel, vendar mu je hotel biti v tolažbo. Po smrti Jezusovi pa je še bolj gorela njegova ljubezen, gnala ga je v pregnanstvo, gnala ga v mučeništvo. Znano je, da so ga posadili trinogi v kotel vrelega olja, a Janez ni podlegel tej muki, marveč je izšel iz nje še čistejši, še gorečnejši.

Na sv. Janezu se vidi, kolike dobrine prinaša duši ljubezen. Kdor ljubi Gospoda, njega ljubi tudi Gospod in mu bogato vrača ljubezen. Pri zadnji večerji ga pusti sloveti na svojih prsih, na svojem srcu, od koder srka nebeško modrost, zajema znanje čudovitih skrivnosti, ki nam jih popisuje v svojem evangeliju. Lepo piše sv. Avguštin o njem: »V štirih evangelijih, ali bolje, v štirih knjigah enega evangelija je sv. apostol Janez, ki se radi visokega spoznanja primerja orlu, višje povzdignil svoje oznanilo ter hotel povzdigniti tudi naša srca. Dočim so oni trije evangelisti z včlovečenim Bogom hodili takorekoč po zemlji, se je povzdignil Janez ne le nad zemljo in nad višave zraka in neba, marveč tudi nad trume angelov in nad vse vrste nevidnih moči in dospel do Njega, po katerem je vse ustvarjeno, pišoč: »V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda.« Sv. Janez se je dvignil s svojim duhom kvišku v nebesa, noter do prestola Najvišjega, kakor se orel dviga v zračne višave, zato se njegovi sliki prideva podoba orla.

Ljubimo tudi mi iz celega srca Gospoda Jezusa in odprle se bodo tudi nam božje skrivnosti. Dandanes marsikateri človek tava in blodi po temi verskih dvomov ali celo brezverstva. Kaj je vzrok? Ljubezni manjka, ljubezni do Gospoda Jezusa, ki je zapustil nebesa in k nam prišel, da bi nam razodel, kar nam je vedeti treba. Sedimo k njegovim nogam, poslušajmo njegove blažene nauke in odprle se nam bodo božje skrivnosti.

II. Ljubezen do bližnjega.

Stari vek ni poznal zapovedi ljubezni, velikoveč je vladala v njem maščevalnost; oko za oko, zob za zob. Ne tako v dobi evangelija. Tukaj je ljubezen glavna stvar, ljubezen do Boga, ljubezen do bližnjega. Evangelij gre še dalje in nam zaukazuje ljubiti celo sovražnike. Drugi evangelisti so samo namignili to zapoved, sv. Janez ima nalog ljubezen razviti v vsej njeni lepoti. V 13. poglavju svojega evangelija pripoveduje, da je Jezus pri zadnji večerji umival noge svojim učencem, potem pa dejal: »Zgled sem vam dal, da tudi vi storite, kakor sem jaz vam storil.« — To moje dejanje vas uči, da si morate med seboj

izkazovati najponižnejše in najmanjše službe, četudi v javnem življenju zavzimate višja mesta. Vaša ljubezen mora biti delavna, požrtvovalna, le ona dela človeka srečnega in zadovoljnega. Dalje: »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil« (35). »Na tem vas bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.« Ljubezen je torej značilno znamenje kristjana. Ljubezen ima svoj vzor v Bogu samem, v edinosti treh božjih oseb. Tako namreč prosi Jezus nebeškega Očeta na večer pred svojim trpljenjem: »Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče v meni, in jaz v tebi.« (17, 21.) — To je vzvišen nauk, ki ga Janez oznanjuje ves čas svojega življenja, tudi v visoki starosti. Sv. Jeronim pripoveduje, da sv. Janez ni mogel več sam hoditi, nesli so ga tedaj v cerkev, in ker ni mogel dosti govoriti, je ponavljal vedno te-le besede: »Otročiči, ljubite se med seboj« — Ko so ga vprašali, zakaj ponavlja vedno iste besede, odgovori: Ker je zapoved Gospodova, in če se ta izpolnjuje, je dovolj.

Ker je tedaj sv. Janez pravi apostol ljubezni, je nastala v katoliški Cerkvi navada, da se na njegov praznik blagoslavlja vino, ki pomeni ljubezen. Legenda tudi pripoveduje, da so sovražniki podali Janezu strupeno kupo. On pa je napravil nad njo znamenje sv. križa in pijača mu ni škodovala. Zategadelj se tudi vino blagoslavlja z znamenjem sv. križa, da bi vsi, ki uživajo božji dar, uživali ga zmerno, ne pa s preobilnim zauživanjem žalili Boga.

Žalibog je dandanes malo krščanske ljubezni na zemlji, tudi med kristjani se šopiri zavist in samoljubje. To pa ni v duhu sv. evangelija. Naj nam torej božični prazniki poživé ljubezen, saj smo vendar vsi otroci enega Očeta, vsi odrešeni z isto presv. Krvjo Jezusovo, vsi poklicani za isto večno življenje v nebesih. Zatorej kličem z besedami sv. Janeza: »Otročiči moji! Ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in v resnici.« (I. Jan. 3. 18.)

III. Ljubezen do Marije.

Sv. Janez je ljubil Marijo, ker je bila mati Jezusova; ljubil jo je pa tudi kot svojo mater, saj je umirajoči Jezus njemu izročil Marijo, rekoč: »Sin, glej svojo mater!« Sv. Janez je sprejel skrb za Marijo s takimi čuvstvi, kakršnih je zmožen dober otrok. Bil ji je varuh, tolažnik, opora, zavetnik. Po smrti Jezusovi jo je sprejel v svojo hišo, zapuščeno vdovo, užaljeno mater, in ji izkazoval otroško spoštovanje in ljubezen. Marija je bila potrebna tolažbe in opore, ker življenje brez Jezusa je bilo zanjo mučno. Edina tolažba

ji je bilo sv. obhajilo, ki ga je prejerala iz rok apostola, in pa volja božja, ki je pustila Marijo še mnogo let po Jezusovem vnebohodu na zemlji, da stoji ob zibelki novorojene Cerkve, kakor je nekdanj stala pri jaslicah božjega Odrešenika; da pomaga apostolom vzgojevati in utrjevati mladiko, ki jo je zasadil Gospod Jezus na zemljo.

Pa tudi sv. Janez je prejel iz občevanja z Marijo neprecenljive milosti. Koliko koristi je črpala njegova duša iz krasnih zgledov Marijine pobožnosti, ponižnosti, krotkosti, modrosti in ljubezni. In te zglede je imel vsak dan pred očmi. Kako poučljivi in bodrilni so bili njeni pogovori, kako modri njeni sveti, ganljiva njena opominjevanja. Zlasti je bila pa zveličavna njena molitev, ki jo je vsak dan pošiljala za Janeza proti nebu; sad te molitve je bil velikanski uspeh v apostolskem delovanju. Da, kristjani, dobro je Marijo ljubiti in jo častiti, ker to češčenje prinaša obilne milosti.

Čuli smo kratek življenjepis sv. Janeza evangelista, premišljevali njegovo ljubezen do Jezusa, do bližnjega in do Marije. Naj se stopi led naših mrzlih src, naj srca vzplamté v vsestranski ljubezni! Naš trden sklep bodi tedaj, da hočemo z naprejem Boga ljubiti iz celega srca po geslu: »Moj Bog in moje vse!« Ljubimo bližnjega z velikodušno ljubeznijo, ki zna prenašati in tudi odpustiti, zlasti pa hočemo poživiti našo ljubezen do Marije, Jezusove in naše Matere. Njo hočemo častiti, njej se priporočati, dokler ne pridemo po njej k Jezusu. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Nagovor za Marijine družbe.

Marijine družbe naj bodo svetloba in luč.¹

Nehote se spominja človek ob svečnici tem živeje tistih svečanih besed Gospodovih: »Vi ste luč sveta. Ne more biti skrito mesto, ki stoji na gori. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo stavili pod mernik, ampak na svetilnik, da sveti vsem, ki so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in bodo slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.« (Mat. 5, 14—15.)

Res, vsakemu kristjanu so govorjene te besede, zakaj vsak bi naj bil luč po svojih dobrih delih, ne tema po svojih slabih. Predvsem pa so govorjene tistim, ki so postavljeni

¹ Zlasti za praznik Marijinega očiščevanja.

visoko na svečnik, da jih vsi vidijo, da se niti skriti ne morejo, najsi bi se morda tudi radi. Že na zunaj se to večkrat kaže, tukaj v cerkvi na primer. Glejte, najbližje oltarju, Bogu in Mariji stoji duhovnik. Stoji med sv. mašo na vzvišenih stopnicah, da ga vidi vse ljudstvo, zakaj vsemu ljudstvu, vsej fari bi naj bil zgled in luč. Postavljen je na goro in na svečnik, da se niti skriti ne more, najsi bi se morda tudi rad. Vsa fara vidi njegovo življenje, njegova dela, vsa fara ga tudi skrbno opazuje. Naj stori duhovnik nerodnost, ki je ljudje drugemu ne bi posebno zamerili, njemu jo bodo šteli koj v zlo. — Nekaj sličnega je pri vas. Ve, Marijine družnice, ste se same in prostovoljno izločile iz velike množice drugih vernikov, izločile se tudi iz vrste vaših vrstnic, drugih deklet. Z obljubo, s katero ste se na slovesen način posvetile nebes in zemlje Kraljici, ste postale nekako nje dvorne dame, ve ste res »izvoljen rod, sveto ljudstvo«. Ve stojite najbližje njenemu prestolu; prestol Marijin pa je tako vzvišen, da ga vidi vsak; zato se ne morejo skriti tudi tiste, ki okoli tega prestola stoje, to ste ve, Marijine hčerke. — Same veste dobro, da ljudje gledajo na vas, gledajo pa s čisto drugačnimi očmi nego na druga dekleta, ki ne stoje tako visoko; skrbno opazujejo vse vaše življenje, vse vaše dejanje in nehanje. Ker stojite v sijaju najlepše luči za Bogom v sijaju čistosti Marijine, zato vas vsak vidi že od daleč; in ker bi naj bile same krasen sijaj in luč, zato opazijo ljudje kaj hitro razne pege, celo majhne pegice na vas. Zato velja vam, hčerke Marijine, prav posebno opomin Sina Marijinega: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in bodo slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.«

Naj sveti vaša luč v družbi sami, doma, pri delu, na poti v cerkev in iz cerkve. Naj sveti vaša luč podnevu in bolj še ponoči, da bo preganjala od vas in vaših hiš duha teme, ki hodi zlasti ponoči okoli kakor rjoveč lev in išče, kogar bi požrl.« (I. Petr. 5, 9.) Naj sveti vaša luč v veselju, da solnce sreče in veselja ne bi po grehih postalo noč; in naj sveti v žalosti, da preganjate sebi temo žalosti z zaupanjem v Boga in v pomoč Marijino, drugim pa razsvetljujejo noč žalosti in trpljenja z ljubeznivo krščansko tolažbo.

Naj sveti vaša luč v družbi sami. Bodite zgled druga drugi. Navdušujte druga drugo. Podžigajte spet in spet plamen ljubezni do Boga in Marije v lastnih srcih in v srcih sosester. Poučujte v ljubezni druga drugo. Ljubezen je plamen; naj gori in sveti visok plamen sestrške, krščanske ljubezni v družbi. Kjer ugaša v Marijinih družbah plamen medsebojne ljubezni, tam prihaja za družbo večer in mrak. Svetite s posebno ljubeznijo sestre, ki je morda v

nevarnosti, da bi njena luč ugasnila, da bi postala tudi ona žalostna noč: prosite, svarite, poučujte jo z največjo ljubeznijo. Nikar ne ugasnite z ostrostjo in s preveliko strogostjo slabo plapolajoče lučke. Bodite ji vsaka in vse skupaj luč, da bo ob svetlobi teh luči našla pot nazaj k Luči vseh luči, k Luči sveta, h Kristusu Gospodu in njegovi presvetli Materi Mariji. Naj sveti vaša luč pred njo, da bo vsa srečna hvalila vašega Očeta, ki je v nebesih, a bo tudi polna hvaležnosti do vas vseh, ki ste ji pomagale iz teme.

Naj sveti vaša luč doma. Naj vidijo vsi, ki so v hiši, da ste Marijine hčerke, da ste res luč. Naj vidijo in čutijo to vaši starši: ubogajte jih izmed vseh otrok najbolj vestno, na prvo besedo. To brezpogojno zahteva od vas vaša mati Marija. Naj vidijo in čutijo to bratje in sestre, posli, vsi, ki so v hiši. Svetite jim s svojo pobožnostjo in gorečnostjo, s svojo ponižnostjo in krotkostjo, s svojo ubogljivostjo do staršev, s svojo ljubeznivostjo in potrpežljivostjo do bratov, sester, tudi do poslov, do vseh, ki so v hiši. Svetnice so bile luč svojim staršem in sestram, n. pr. sv. Klara je privabila s svojim zgledom v samostan sestro in mater. Mala sestra Terezija od Jezusa je bila najbolj ljubezniva do tistih sosester, ki so ji bile v resnici najbolj zoprne. S svojo ljubeznijo jim je bila luč in toplota. Svetite vsem domačim s svojim govorjenjem, s svojim vedenjem, z vsem življenjem, predvsem seveda z neomadeževano čistostjo, brez katere nihče luč biti ne more. Čisto bodi vaše srce, vaše misli, vse vaše besede; da boste mogle s čistim očesom mirno pogledati v oči duhovnemu voditelju, staršem, predstojnicam, vsem sosestram. »Svetilka tvojega telesa je tvoje oko. Če je tvoje oko jasno, bo svetlo vse tvoje telo; če je pa oko kalno, bo temno tudi tvoje telo. Glej torej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema,« uči in svari božji Zveličar. (Luk. 11, 34, 35.)

Naj sveti vaša luč pri delu. Apostolsko lahko delujete, če ste res luč, s svojimi besedami, prijaznimi opomini, z vsem svojim vedenjem, med delavci in delavkami. Misijonarke ste lahko na njivah, na travnikih, v vinogradih, na skednjih, kjerkoli ste v večji družbi. Marsikako temo, marsikak greh lahko zabranite s svojo lučjo; marsikako noč lahko razsvetlite, pridobite lahko za boljše življenje z gorečo in ljubeznivo besedo marsikakega grešnika in grešnico. In če vas tudi kdo zasmehuje in zasramuje, nič za to. Zakaj vas sramoti? Ker se luči boji. »Vsač namreč, kdor hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da se mu njegova dela ne bi očitala.« (Jan. 3, 21.) Nepoštenost ljubi temo, greh se boji luči. In če vas tema sramoti, ne dajte se zbegati. V srcu, na tihem, tako v tihi noči, ko mu govori Bog po vesti, ko

trka na srce milost božja in boljše spoznanje, vas bodo tudi taki cenili, celo občudovali. In celo take, ki se norčujejo iz vas, si bodo v takih trenutkih rekly z bridkostjo: »Ko bi bila tudi jaz taka!« — Ne dajte si ugasniti svoje luči, naj le sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in bodo slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.

Naj sveti vaša luč na poti v cerkev, in sveti naj na ti poti kar največkrat; naj sveti tu v cerkvi. Tukaj ste še posebno luč za faro. Ljudje skrbno pazijo, kedaj da prihajate v cerkev, kako poklekate, ali pripognete koleno do tal, ko vstopite, ali ne, kako držite roke, ali se ozirate, ali govorite, kako molite, ali glasno ali samo zaspano mrmraje, kedaj odhajate. Ne gledajo in ne pazijo na to samo dobri, morda še bolj vestno slabi in slabe, katerim bi bila tolažba, če bi videli in videle, da so tudi luči le tema kakor oni. »Naši sovražniki so naši sodniki.« (Denteron. 32.) In še bolj nego zaradi dobrih, naj sveti vaša luč zaradi teh, da bodo tudi ti videli vaša dobra dela in bodo celo nehote morali slaviti zaradi vas in vaših del vašega Očeta, ki je v nebesih. In morda ravno vaša luč privede tega ali onega, to ali ono, ki hodijo in blodijo po temi zmot in grehov, do spoznanja resnice in k večni Luči in k vašemu Očetu v nebesih. Slava bo to ne le za Boga, ampak tudi za vas, ki ste rešile to dušo.

Naj sveti vaša luč — nikar ne pustite, da bi ji kedaj zmanjkalo olja in bi ugasnila. Zakaj marsikaka družnica izstopi? Zato, ker čuti, da njena luč ugaša. In tako vé, da ni več vredna biti med vami, med lučmi. Zakaj mora predstojništvo marsikatero izključiti? Ali ne, ker je tema in razširja temo okoli sebe? »Et qui abiit, erat nox — tisti, ki je šel vun, je bil tema,« pravi sv. Avguštin o Judi Iškariotu. Isto velja o mnogih nesrečnih deklicah, ki zapuste ali morajo zapustiti Marijino družbo. Konec tiste teme, ki je šla proč od Gospoda, vam je znan. In konec teme, ki gre proč od Marije? Pač ji bo morda žal, da je zapustila družbo. Ali pa bo obudila tudi pravo kesanje, če je zabredla v grehe? Zakaj za kesanje je potrebna ljubezen. Ljubezen pa je ogenj. Če pa je ta — ogenj ljubezni do Jezusa in do Marije — v srcu ugasnil, kako težko ga je spet razplamteti!

Kaj ljubite bolj, drage Marijine hčerke, luč ali temo? Kaj želite, kam naj gre vaša pot, k luči, v višave, proti nebesom — ali navzdol, v prepade in v temo grehov in hudobij? Mislim, da vam je vsem ljubša luč, ljubše svetle solnčne višave. Naj se obrača zato vaše srce le k Luči. Bodite same luč, in naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in bodo slavili vašega Očeta, ki je v nebesih. Tako bo vsak vaš korak skozi življenje korak v luči in proti Luči. In tudi vaš zadnji korak, korak iz tega

sveta v drugi svet, iz časnosti v večnost, bo korak k večni Luči, h Gospodu Jezusu Kristusu, in k Materi Luči, k Devici Mariji, ki jima bodi čast in slava danes in jutri in na vseh vekov veke. Amen.

Ksaver Meško.

Katehetični govori

o veri in apostolski veroizpovedi.

Spisal dekan Anton Skubic.

VIII.

Jezus Kristus: 2. Učenik.¹

Kristus se je učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal. Zato pa je bilo najprej potrebno, da človeštvu pokaže pot, ki je pelje do njegove zopetne sreče, »da razsvetli tiste, kateri v temi in smrtni senci sede, da ravna naše noge na pot miru!« (Luk. 1. 79.) Satan je bil človeka tako zaslepil, da ni poznal več pravega Boga, ne svojega cilja. To slepoto mora Odrešenik najprej razgnati, kakor piše sv. Janez: »Zavoljo tega je prišel Sin božji, da bi razdejal dela hudičeva« (I. Jan. 3. 8). Zato je Kristus o sebi dejal: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni« (Jan. 14. 6). On je torej pot, ki pelje iz zablode k luči; on pa je tudi luč, ki razsvetljuje to pot in vsakega človeka, ki pride na ta svet, kakor sam pravi: »Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja!« (Jan. 8. 12.)

Kot svetla luč je Jezus Kristus hodil od kraja do kraja svoje domovine in učil, zraven pa je tudi delil dobrote, na kar je bil poganski in judovski svet tako popolnoma pozabil. Surova sila, stiskanje bližnjega, suženjstvo, to so bila dela nesrečnih zmotencev pred Kristusom. S svojo dobrotnostjo je hotel Jezus pokazati drugo pot, ker le pot dobrote vodi do večne Dobrote, ki je Bog. Ni čudno, ako so se ga učenci jeli oklepati in je njih število rastlo od dneva do dneva. Izmed teh učencev si je Jezus izbral dvanajst apostolov, ki naj bi bili prav posebni njegovi učenci in prav prijateljske priče njegovega življenja in naj bi za njim nadaljevali njegovo učeniško delo. Zato so morali biti pri njem cela tri leta v šoli.

¹ Glej str. 462.

Temu novemu nauku, nauku, združenemu z ljubezenskimi deli, so se poslušalci takoj začetkom začudili, tako da so vzklikali: »Nikoli ni noben človek tako govoril!« (Jan. 7. 46.) A Jezus ni samo govoril, on je svoj nauk tudi potrjeval s svetostjo svojega življenja. On je tako sveto živel, da je svoje najpikrejše sovražnike lahko vprašal: »Kdo izmed vas me bo prepričal greha?« (Jan. 8. 46.) Vse je lahko k sebi povabil, rekoč: »Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen!« (Mat. 11. 29.) In nihče si ni drznil ugovarjati mu, da to ni res; vsi so bili v svojem srcu prepričani, da govori resnico. Ker pa so Judje zelo veliko brali sveto pismo, se je Jezus skliceval tudi na to, ker je natanko naprej popisovalo njegovo življenje. Iz sv. pisma bi bili lahko vsi Judje spoznali, da je on od Očeta poslani Odrešenik in Učenik; zato jim je zaklical: »Preiskujte pisma, ... in ona so, ki o meni pričujejo« (Jan. 5. 39.)

Najkrepkejši in za njegove poslušalce najizdatnejši dokaz za resničnost njegovega nauka pa so bili njegovi čudeži in prerokbe. Njegova dobrota je kar obsipala reveže in betežnike s čudeži! Spremenil je vodo v vino, nasitil dvakrat na tisoče ljudi z malo hlebi in ribami, izganjal hudobne duhove, pomiril vihar na morju, ozdravljajl samo s svojo besedo vsakovrstne bolnike, obujal mrtve. Na ta dela se je lahko skliceval: »Dela katera jaz delam, spričujejo o meni, da me je oče poslal.« (Jan. 5. 36.) Nastopil je kot največji prerok. Prerokoval je, da ga bo Juda izdal in Peter zatajil; kako bo umrl in da bo od mrtvih vstal, da bo šel v nebesa in poslal Svetega Duha, da bo Jeruzalem razdejan, in še mnogo drugih reči. Judje so videli te čudeže in gledali, kako se prerokbe izpolnjujejo. In Gospod jih je pozival: »Ako meni nočete verjeti, verjemite delom, da spoznate in verujete, da je Oče v meni in jaz v Očetu!« (Jan. 10. 38.)

Ko je pokazal svojo verodostojnost kot od Očeta poslani Učenik, ki se mu mora verjeti, pa je razvil svoj prevzvišeni nauk, ki je bil dotlej svetu popolnoma tuj, da, dosedanjemu mišljenju in življenju naravnost nasproten. Laži, ki je slepila človeštvo toliko tisočletij, je postavil nasproti resnico, ki jo je prinesel naravnost iz nebes. Stari so se držali le črke, srce pa ni vedelo za pravo bogoljubno življenje. Črka pa mori, duh je, ki oživlja. Torej treba predvsem spremeniti srce, ki je korenina vsega zla, ako je sprijeno; saj je Zveličar sam dejal: »Iz srca prihajajo hudobne misli, uboji, prešuštva, nečistovanje, tatvine, krive priče, preklinjevanje« (Mat. 15. 19). Nasproti starim naukom je postavil popolnejši nauk, ki blaži srce. »Slišali ste,« je rekel, »da je bilo rečeno starim: Ne ubijaj;

kdor pa ubija, bo kriv sodbe. Jaz pa vam rečem: Vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe!» (Mat. 5. 21.)

S tem pa je kot višek svojega nauka postavil veliko zapoved o ljubezni do Boga in do bližnjega, ki je bila tako zelo pozabljena. »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil, da se tudi vi ljubite med seboj. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli med seboj!« (Jan. 13. 34.) tako je govoril. V svojem čudovito lepem govoru na gori pa je razvil temelje svojega novega kraljestva in je učil čednosti, ki so podlaga vsega popolnega življenja. V osmerih blagih je priporočal: ubožstvo v duhu, krotkost, obžalovanje svetne zlobe, hrepenenje po pravičnosti, usmiljenost, čistost, miroljubnost, potrpežljivost v preganjanju. Same kreposti, ki jih tedanji svet ni poznal in se zanje ni trudil, kreposti, ki so bile tistemu času sramotne, ker so vsi zahtevali le oko za oko in zob za zob.

Vsi, ki so se hoteli okleniti tega nauka, so bili odrešeni iz teme zmot in greha, ki jih je vanje pahnili satan po izvirnem grehu. Kdor je hotel sprejeti ta nauk, je začel novo življenje, ki vodi do večnega življenja! O kako po pravici je Jezus zatrdil: »Jaz sem kot luč na svet prišel, da nihče, kdor v me veruje, ne ostane v temi!« (Jan. 12. 46.) Ni čudno, ako so ljudje rekali: »Nikoli ni noben človek tako govoril!« (Jan. 7. 46.) Resnično, to je bil nov odrešilen nauk!

Tega odrešenja iz zmote in zablode pa so bili deležni le tisti, ki so hoteli ta nauk tudi sprejeti. A mnogi ga niso hoteli sprejeti, ker so hoteli ostati pokopani v svojih zmotah in hudobijah. Tem pa je Gospod govoril obsodbo: »To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo kot luč; zakaj njih dela so bila huda!« (Jan. 3. 19.) Posebno proti zapeljivim farizejem, ki sami niso hoteli sprejeti božjega nauka in so od njega odvrčali tudi druge, je govoril krepke besede; imenoval jih je hinavce, slepce, slepe vodnike, »ki čistijo, kar je zunaj kozarca in sklede, znotraj pa so polni ropa in gnusobe!« »Tako se tudi vi,« tako jih je razgalil, »tako se tudi vi ljudem sicer odzunaj pravični vidite, znotraj pa ste polni hinavščine in krivice! Pobeljeni grobovi, ki se odzunaj ljudem lepi zde, odznotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsake gnusobe! Kače, gadjja zalega, kako boste ubežali sodbi pekla? Zato glejte, jaz vam pošiljam preroke in modre in pismarje, in izmed njih boste nekatere umorili in križali in nekatere bičali v svojih shodnicah in preganjali od mesta do mesta, da pride nad vas vsa pravična kri, katera je prelita na zemlji, od krvi pravičnega Abela do krvi Caharije, sinu Barahijevega, katerega ste umorili med templom in oltar-

jem. Resnično, povem vam, vse to bo prišlo nad ta rod!« Potem pa je naš Gospod tako bolestno vzdihnil: »Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in jih kamenjaš, kateri so k tebi poslani! Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod peruti, in nisi hotel! Glejte, vaša hiša vam bo pusta puščena!« (Mat. 23. 13. sl.) Potem pa je Zveličar svojim učencem s pretresljivimi besedami popisal pogin in razdejanje Jeruzalema in vseh, ki zamujejo njegov nauk in nočejo svojega odrešenja iz zmot in satanove sužnosti (Mat. 24). Kristus pa je lahko rekel sam o sebi in svojem nauku: »Oče, jaz sem te poveličal na zemlji! Dokončal sem delo, katero si mi dal, da je storim!« (Jan. 17. 4.)

Verniki moji! Z lažjo je satan v raju začel svoje delo; posrečilo se mu je, in njegov nauk laži se je vlekel tja do Kristusovega prihoda. Ta nauk laži, ki mu je sledilo skorodda vse človeštvo, je Kristus razgnal s svojim naukom resnice. Saj je bil on sam večna Resnica, ki je opravičeno dejal: »Jaz sem v to rojen in v to prišel na svet, da pričam resnici! Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas!« (Jan. 18. 37.) Laž je vodila v smrt, resnica pa vodi v življenje, kakor zatrjuje božji Učenik sam: »Resnično, resnično vam povem: ako kdo mojo besedo dopolni, ne bo smrti videl vekomaj!« (Jan. 8. 51.) Kakor pa je ob Kristusovem nastopu ta nauk naletel na strupene nasprotnike, tako sikajo zoper njega nasprotniki tudi danes. Zakaj svet pravi: »Uživajmo pričujoče dobrote, dokler smo mladi!« (Modr. 2. 6.) Kristusov nauk pa zahteva čednost in zatajevanje: »Kdor hoče priti za menoj, naj zataji samega sebe!« To pa ni lahko in človeški sprijenosti, ki izvira iz podedovanega greha, ne prija! Zato hrumi večni boj med božjim naukom in naukom pekla! Kot verni kristjani, ki vemo, da nebeško kraljestvo silo trpi; ki vemo, da nas je Kristus s svojim naukom odrešil teme zmot in smrtne sence, pa se tega odrešilnega nauka oklenemo z vsem srcem ter govorimo s Simonom Petrom: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš; in mi smo verovali in spoznali, da si ti Krisus, Sin božji!« (Jan. 6. 69.) Amen.

IX.

Jezus Kristus: 3. Odrešenik.

Predragi verniki! Veliki namen Kristusovega prihoda na zemljo je bil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal. Vse to njegovo odrešilno delo je ob-

seženo v kratkih besedah apostolske vere: »Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.« Vse trpljenje, ki se konča z neskončno slavo in veličastvom, se zrcali iz teh kratkih besedi. Temu odrešilnemu delu bodi posvečen moj današnji govor. Kristusa kot našega Odrešenika vam hočem pokazati! Njegovo odrešilno delo pa obstoja v tem, da je Bogu popolnoma zadostil za naše grehe in nam zaslužil milosti, zlasti nadnaravno zveličanje.

Oče Adam je grešil s svojo slastjo. Razžaljenje neskončnega božjega veličanstva je bilo neskončno. Ta greh smo podedovali mi vsi, zraven pa je prišlo še toliko osebnih grehov, ki so zopet neskončno razžaljenje neskončnega božjega veličastva. Po teh grehih smo bili naravnost prodani peklu. Noben človek, noben angel bi ne bil zmožen dati Bogu popolnega zadoščenja, ker je ustvarjena stvar nezmožna neskončnega dela. V svojem nepojmljivem usmiljenju pa je nebeški Oče dal svojega lastnega edino-rojenega Sina, da on opravi to neskončno zadoščenje, in sicer s trpljenjem, kakor je bil greh storjen s slastjo. To je mogel storiti samo Kristus, Bog-človek! Ker je bil pravi človek, je bil zmožen trpljenja, in ker je bil pravi Bog, je njegovo trpljenje imelo neskončno vrednost. Kristus je dal zadoščenje kot človek, neskončna vrednost njegovega zadoščenja pa izvira iz dostojanstva božje osebe, kakor pravi sv. Pavel: »Eden je srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, kateri je dal sam sebe v rešilo za vse.« (I. Tim. 2. 5. sl.) Kristus pa je radovoljno dal samega sebe za odkupnino, kakor veli zopet sv. Pavel: »Ponižal je samega sebe in bil pokoren do smrti, do smrti na križu!« (Fil. 2. 8.) Ali kakor poudarja prerok Izaija: »Oblatus est, quia ipse voluit — darovan je bil, ker je sam hotel!« (Iz. 53. 7.) Da, on je hrepenel po trpljenju, ker je tako neskončno ljubil svojega Očeta in ubogega človeka!

Jezus Kristus je božji pravici zadostil s tem, da je dolg vsega človeštva vzel nase in ga poravnal z lastnim trpljenjem in lastno smrtjo. Že prerok Izaija je naprej kazal to njegovo neskončno dobrotnost, rekoč: »Resnično, on je prevzel naše bolezni in nosil naše bolečine ... Ranjen je bil zavoljo naših grehov in potrj zavoljo naših hudobij.« (Iz. 53. 4.) In sv. Janez pravi v Skrivnostnem razodetju: »Ljubil nas je in v svoji krvi nas je opral naših grehov.« (1. 5.) Ni imel svojega greha; saj je Pilat sam, ki ga je krivično obsodil v smrt, izjavil: »Nobene krivde ne najdem na tem človeku!« (Luk. 23. 4.) Juda izdajalec pa je obupno priznal: »Nedolžno kri sem izdal!« (Mat. 27. 4.) Naš greh pa je vzel nase, kakor pravi Izaija: »On pa je bil ranjen

zavoljo naših grehov in potrt zavoljo naših hudobij; pokorjenje je bilo nad njim zavoljo našega miru, in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni!» (Iz. 53. 5.)

Duša in telo sta grešila v človeku, duša in telo morata trpeti v Odrešeniku. In te muke so bile neizrekljivo velike. Ne morem vam na široko popisovati tega trpljenja, premišljujemo je v postnih govorih. Spomnim nanje ob kratkem. — Telo je imelo nešteto ran. V obraz so ga bili, po životu je bil bičan, v glavo so se mu zabadali trni, ves ranjen je omagoval pod križem, njegove roke in noge so bile z žebli na križ pribite. Od podplatov do temena ni bilo zdravega mesta na njem, tako da Izaija pravi: »Nima ne podobe ne lepote; in videli smo ga, pa ni bilo nič očitnega, da bi ga bili želeli, zaničevanega in najzadnjega med ljudmi, moža bolečin in skušanega v slabosti.« (Iz. 53. 2. sl.) — V duši pa je čutil neizmeren stud zavoljo greha, neizrekljivo bolest zavoljo pogubljenih in najhujšo bolečino zavoljo trpljenja dobrih ljudi; videl je v duhu gnusobo preteklih in prihodnjih grehov, poznal vso množino nesrečnikov, kateri se bodo kljub odrešenju vendar pogubili. Bil je prištevani med razbojnike in poslušal je posmehovanje škodoželjnih sovražnikov. Žaloval je nad učenci, ki so se iz strahu razkropili, in čutil je bridkost zavoljo ljubljene Matere, ki je stala pod križem. Visel je tri ure na križu in odtegnil svoji človeški naravi vso tolažbo, da je občutil tudi najstrašnejšo bolečino zapuščenosti, ki je prikipela v besede: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« O Kristusu veljajo besede Jeremijeve: »Velika kakor morje je moja žalost!« (Žal. p. 2. 13.) V polnem pomenu so o Kristusu veljale preroške besede: »Pomislite in pogledjte, če je bolečina, kakor bolečina moja!« (Žal. p. 1. 12.)

Vsako tudi najmanjše Odrešenikovo delo je imelo zavoljo dostojanstva božje osebe neskončno vrednost in bi moglo zadostiti za grehe vesoljnega sveta. Jezus Kristus pa v zadoščenje in naše odrešenje ni odmenil lahkega trpljenja, ampak nas je hotel odrešiti z nepopisnimi mukami, katerih mera je bila polna šele s smrtjo na križu, takrat ko je z velikim glasom zavpil: »Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!« Zato smo v resnici odrešeni z njegovo smrtjo na križu, in Zveličar je lahko zaklical: »Consummatum est! Dopolnjeno je!« Takrat pa je solnce otémnelo, pregrinjalo v templju se je pretrgalo, zemlja se je stresla, skale so pokale, grobi so se odpirali, in vstalo je mnogo mrtvih. Rimski stotnik pa je priznaval: »Resnično, ta je bil Sin božji.« In atenski poganski sodnik Dionizij, ki je ta čuda opazal, je vzkliknil: »Ali trpi Bog narave, ali pa se bo ustrojstvo sveta zrušilo!« (Brev. 9. okt.) Zru-

šilo pa se je le ustrojstvo satanovo, solnce pa je zopet obsijalo odrešeni svet!

Da, edino Bog nas je mogel odrešiti in popolnoma zadostiti razžaljenemu Bogu! In to je storil Kristus, Bog-človek, s svojim trpljenjem in svojo smrtjo na križu. Kristus je sicer mrtev. Jožef Arimatejec in Nikodem sta položila Jezusovo telo v nov, v skalo vsekan grob, kamor še nihče ni bil položen. Duša njegova pa je pohitela pred peklo, da tamkaj dušam pravičnih iz stare zaveze naznani dovršeno odrešenje, ki so ga tako hrepeneče, vendar brez bolečin, pričakovale. Kristus je sicer mrtev, svet pa je oživel k novemu življenju!

Res, svet je odrešen. Predvsem je odrešen od greha. »Jezus Kristus je dal sam sebe za nas, da bi nas rešil vse krivice in sebi očistil prijetno ljudstvo, vneto za dobra dela,« pravi sv. Pavel. (Tit. 2. 14.) Na drugem mestu pa govori isti apostol: »Vsi so grešili in so opravičeni po odrešenju, ki je v Kristusu Jezusu.« (Rimlj. 3. 23.) »Zakaj, če kri kozlov in juncev in potreseni juničin pepel ognušene posveti v telesno očiščenje, koliko bolj bo kri Kristusa, kateri je po Svetem Duhu sebe brez madeža Bogu dal, našo vest očistila od mrtvih del, da bomo služili živemu Bogu.« (Hebr. 9. 13. sl.)

Ker je bil svet rešen greha, je bil tudi rešen iz satanove oblasti, ki ji je bil zapadel po svojem grehu. Saj se je Kristus zato učlovečil, kakor pravi sv. Pavel, »da bi s smrtjo potrl njega, ki je imel oblast čez smrt, to je hudiča, da bi jih rešil, kateri so s smrtnim strahom vse svoje dni sužnjosti bili podvrženi.« (Hebr. 2. 14. sl.) Od-kupljeni smo bili iz te sužnjosti, cena za nas pa je bila Kristusova kri, kar nam kliče v spomin sv. Peter: »Vi veste, da niste s strohljivimi rečmi, z zlatom in srebrom rešeni od svojega ničemurnega obnašanja po očetovskem izročilu, ampak z dragoceno krvjo Kristusa, kakor neomadeževanega in nedolžnega Jagnjeta.« (I. Petr. 1. 18. sl.) Vezi, ki so nas vezale s peklom, so raztrgane; zadolžnica, na kateri je bilo zapisano naše ime, uničena!

Kristus pa nam je s svojim trpljenjem in svojo smrtjo zaslužil tudi vse milosti, ki nas pripravljajo na spravo z Bogom. Sv. Pavel uči Timoteja: »Delaj z menoj vred po moči Boga, ki nas je odrešil in poklical s svojim svetim poklicem, ne po naših delih, ampak po svojem sklepu milosti, ki nam je bila dana v Kristusu Jezusu pred začetkom sveta.« (I. Tim. 2. 8. sl.) Brez Kristusove smrti bi se mi nikdar ne mogli spraviti z Bogom. Zaslužil pa nam je tudi milost, da ostanemo z Bogom spravljani, z njim združeni, stanovitni in pravični. Tako je govoril Kristus apostolom: »Jaz sem vinska trta, vi mladike. Kdor

ostane v meni in jaz v njem, obrodi mnogo sadu, ker brez mene ne morete ničesar storiti.« (Jan. 15. 5.) Ta milost, ki nam jo je Kristus zaslužil, pa je tako velika, da vsak lahko ostane v Bogu, kdor jo hoče porabiti, kakor piše sv. apostol Pavel: »V Kristusu imamo odrešenje po njegovi krvi, odpuščanje grehov po bogastvu njegove milosti, katera nam je bila obilno podeljena v vsi modrosti in razumnosti.« (Ef. 1. 7. sl.)

Vse te milosti, ki nam jih je Zveličar zaslužil s svojo smrtjo, pa so podlaga za nadnaravno zveličanje v nebesih, katera so nam po odrešenju zopet odprta. »Zaupanje imamo,« pravi sv. Pavel, »da bomo stopili v svetišče po krvi Kristusovi.« (Hebr. 10. 19.) Zakaj »Bog nas ni odločil v kazen, ampak v dosego zveličanja po Gospodu našem Jezusu Kristusu« (I. Tes. 5. 9.), tolažilno govori isti apostol. In to odrešenje je tako mogočno in neskončno bogato, da ga ni deležen samo en človek ali samo en narod, ampak vsi ljudje, ves svet. Sv. Janez poudarja: »On je sprava za naše grehe; pa ne le naše, temveč tudi vsega sveta!« (I. Jan. 2. 2.) In ves vesel piše sv. Pavel: »Za vse je umrl Kristus, da tudi, kateri žive, ne žive več sebi, ampak njemu, kateri je zanje umrl!« (II. Kor. 5. 15.)

Človeštvo pa mora za zveličanje s svobodno voljo sodelovati in se zanje truditi. Pravične ljudi opominja sv. Peter: »Bratje, trudite se bolj in bolj, da si z dobrimi deli zagotovite svoj poklic in svoje izvoljenje!« (II. Petr. 1. 10.) O onih, ki so že dosegli zveličanje, pa trdi sv. Janez, da so je dosegli le po krvi Kristusovi, rekoč: »Ti so, ki so prišli iz velike stiske in oprali svoja oblačila ter jih očistili v krvi Jagnjetovi.« (Skr. Razod. 7. 14.)

S tem, da je Kristus s svojim trpljenjem in svojo smrtjo zadostil svojemu Očetu za njegovo neskončno razžaljenje, da nas je rešil greha in satanove sužnjosti ter nam zaslužil neizčrpni milosti in večno zveličanje, pa je zaslužil tudi sam sebi neskončno poveličanje. Kot Bog je pač užival večno poveličanje in slavo, kot človek si je hotel to poveličanje tudi zaslužiti. Zato piše sv. Pavel: »Ponižal je samega sebe in bil pokoren do smrti, do smrti na križu. Zaradi tega ga je Bog tudi povišal in mu dal ime, katero je nad vsa imena, da se v njegovem imenu pripogne vsako koleno.« (Fil. 2. 8. sl.) Tretji dan po svoji smrti, po svojem neskončnem ponižanju, je že pokazal vse svoje poveličanje, ko je storil največji čudež, ki na njem sloni vsa naša vera, da je s svojo lastno močjo svojo dušo zopet združil s telesom in da je neumrjoč in častit prišel iz zaprtega groba. Njegovi sovražniki leže na tleh, Zveličarju pa od tistih dob ves katoliški odrešeni svet pri velikonočnem spominu prepeva veselo hvalno »alelujo«!

Verniki moji! Vse milosti, ki jih imamo in prejemamo po daritvi sv. maše, po sv. zakramentih, po molitvi, vse so sad Kristusovega trpljenja in smrti, njegovega prebogatega odrešenja. Vsi smo odrešeni, vsi imamo prebogata studenec milosti, a zveličani ne bomo vsi! Ni krivda na Odrešeniku, krivda je na odrešenem človeku. Kdor se kljub odrešenju pogubi, je sam kriv svoje pogube. Veliko je ljudi, ki prezirajo božje zapovedi, zaničujejo sv. zakramente, omalovažujejo daritev sv. maše, ki je vedno nekrvavo ponavljanje Kristusove daritve na križu. Ti ljudje so podobni človeku, ki stoji žejen ob hladnem studencu, pa se noče prikloniti, da bi si zajel čvrste vode; ob studencu bo poginil. Verniki, prebogato je odrešenje, ki nam je je Kristus zaslužil in nam je dan na dan ponuja. Z milostmi svojega odrešenja nas kar obsiplje v svoji neskončni dobrotnosti. Kdor tega noče sprejeti, zasluži blesteč napis na grob: »Perditio tua, Israel! — Izrael, iz tebe prihaja tvoja poguba!« Zato vam z vso skrbnostjo ponavljamo besede sv. Petra: »Bratje, trudite se bolj in bolj, da si z dobrimi deli zagotovite svoj poklic in svoje izvoljenje!« (II. Petr. 1. 10.) Amen.

X.

Jezus Kristus: 4. Sodnik.

Verniki moji! Kristus je odrešil človeški rod s svojo smrtjo na križu. Kot črv je bil ponižan in strt, a velikonočno jutro je kot zmagovalec smrti in greha in pekla častit vstal iz groba. Štirideset dni je še Zveličar ostal po svojem vstajenju na zemlji in se opetovano prikazoval svojim ljublim učencem, ki so ga večkrat videli, se ga dotikali in jedli z njim in so tako postali nedvomljive priče njegovega resničnega vstajenja. Zadnje opomine in nauke jim je Gospod v teh dnevih dajal in jih potrjeval v živi veri. Postavil je sv. zakramente, jim dal oblast odpustiti grehe, poučil jih o vodstvu, utrjanju in razširjanju svete Cerkve in Petra postavil za poglavarja svoje Cerkve. Poslal jih je, da po vsem svetu oznanjajo njegov nauk in krščujejo vernike. Napovedal jim je, da bodo zavoljo njegovega nauka sicer trpeli preganjanje, da, celo smrt, toda on sam jih bo potrjeval s svojo močjo odzgoraj. »Jaz pošljem obljubo svojega Očeta v vas, ... in boste navdani z močjo iz visokosti!« (Luk. 24. 49.) »In mi boste priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji do konca sveta!« (Dej. ap. 1. 8.) — tako jim je govoril. Štirideseti dan pa se je vpričo svojih apostolov na Oljski gori blagoslavljaše dvignil in »šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega!«

Kot Bog in človek je torej šel v svoje nebeško kraljestvo po končanem odrešilnem delu in trpljenju, da ima tudi kot človek najvišjo oblast in čast nad vsem v nebesih in na zemlji. In »Oče ga je povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogiblje vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.« (Filiplj. 2. 8.)

»Od ondod bo prišel soditi žive in mrtve!« Še enkrat bo prišel na zemljo, ob koncu časov, ob koncu sveta, k poslednji sodbi, ko bo sodil nazadnje ljudi celega sveta, žive in mrtve, dobre in hudobne. Še enkrat bo prišel, ne kot Odrešenik, ampak kot Sodnik! Pretresljiva resnica, ki se ji ne moremo skriti in jo moramo razmišljati! O Kristusu kot Sodniku danes govorim!

Jezus Kristus bo prišel. Angela sta na dan njegovega vnebohoda to zatrdila apostolom: »Možje Galilejci! Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo!« (Dej. ap. 1. 11.) Kristus je človeški rod odrešil; On naj tudi sodi, v koliko je vsak človek to odrešenje uporabil in v koliko ga je zametaval. Zato pravi sam Kristus: »Oče nikogar ne sodi, temveč je vso sodbo Sinu dal!« (Jan. 5. 22.) »In mu je oblast dal tudi sodbo delati, ker je sin človekov.« (Jan. 5. 27.) Zato je tudi sv. Peter pričeval: »Nam je ukazal ljudstvu oznanjevati in pričevati, da je on tisti, katerega je Bog postavil za Sodnika živih in mrtvih.« (Dej. ap. 10. 42.) Tisti Kristus, ki je bil Odrešenik v betlehemskih jasliah in na golgotskem križu in v naših tabernakljih in na naših oltarjih, tisti Kristus bo naš Sodnik ob koncu dni! In to je strahotna resnica! Gorje človeku, kdor je zaničeval njegovo ljubezen in odrešenje! Že Mozes je svareče govoril: »Kakor se je Gospod poprej veselil nad vami ter vam je dobro storil, ... tako se bo veselil, da vas pogubi in pokonča!« (V. Moz. 28. 63.)

Menite, verniki moji, da je Jezus Kristus res zastonj stopil iz neba doli na zemljo, da je zastonj postal naš hlapec, da je zastonj vrgel od sebe svojo čast, da je zastonj postal berač, da se je zastonj trideset let pred svetom skrival, da je zastonj tri leta povzdigoval svoj učeči in svareči glas, da je zastonj trpel zaničevanje in sramoto, da se je dal zastonj obleči kot norec pri Herodu, da se je dal zastonj raztepsti kot suženj, da se je dal zastonj pribiti na križ kot zavržen hudodelec, da je zastonj pokropil zemljo s svojo krvjo, da je zastonj umrl najbridkejši smrti? Ne motite se! Ljubezen ni šala, najmanj pri Sinu človekovem! In kdor je to ljubezen pehal od sebe in jo teptal z nogami? O verniki, le popisujte mi grozote

pekla, le govorite mi o neizprosni strogosti božje pravice, le slikajte mi z najživejšimi barvami, kar veste groznega o božjih sodbah! Najhujša pa se mi le zdi beseda: »Oče nikogar ne sodi, temveč je vso sodbo Sinu dal!« (Jan. 5. 22.) Ne grom, ne blisk, ne mogočna pozavna poslednjega dne ne bo tako pretresla ljudi, kot pogled na zaničevano in zametavano ljubezen!

Kristus bo torej sodil! Poglejmo to veliko, končno-veljavno dejanje, kako se bo vršilo!

Kdaj pride ta grenki dan? Nihče ga ne ve! Sam Gospod pravi: »Tistega dneva pa in ure nihče ne ve, tudi ne angeli nebeški, ampak sam Oče!« (Mat. 24. 36.) Celo apostolom Gospod tega na njihovo vprašanje ni hotel razodeti, ampak jih je zavrnil: »Vam ne gre vedeti časov in ur, katere je Oče ohranil v svoji oblasti!« (Dej. ap. 1. 7.) V tem smislu je tudi sv. apostol Pavel pisal Solunčanom: »Od časa pa in od ure, bratje, ne potrebujete, da bi vam pisali. Zakaj sami dobro veste, da bo Gospodov dan tako prišel kakor tat ponoči. Kadar namreč poreko: Mir in varnost je, takrat bo naglo pogubljenje prišlo nadnje... Vi pa, bratje, niste v temi, da bi vas tisti dan dobil kakor tat. Zakaj vi ste otroci luči in otroci dneva, nismo otroci noči ali teme. Torej ne spimo kakor drugi, temveč čujmo in trezni bodimo.« (I. Tes. 5. 1—6.)

Dneva torej ne vemo, a znamenja, ki bodo ta dan jasno napovedovala, nam sporoča sv. pismo. Tako prerokuje že prerok Joel: »In dal bom čudovita znamenja na nebu in na zemlji, kri in ogenj, puh in dim. Solnce se bo spremenilo v temo, in luna v kri, preden pride dan Gospodov, veliki in strahotni.« (Joel 2. 30. sl.) Isti prerok se je globoko zamislil v ta dan in je ves preplašen zaklical: »Oh, oh, oh tega dneva! Ker blizu je dan Gospodov, kakor razdejanje pride od Vsemogočnega!« (Joel 1. 15.) Kristus sam nam napoveduje taka znamenja po sv. Mateju: »Kmalu po stiski tistih dni pa bo solnce otemnelo, in luna ne bo dala svoje svetlobe, in zvezde bodo padale z neba, in moči nebeške se bodo gibale.« (Mat. 24. 29.) Zemlja se bo stresla, gore se bodo zamajale, strašne razpoke se bodo pokazale, vetrovi bodo zabučali, valeč razvalino na razvalino, grobljo na grobljo, puštinjo na puštinjo. Sv. Peter pa je povedal: »Nebo bo z velikim pokanjem prešlo, elementi se bodo od vročine raztopili, in zemlja in stvari, ki so na nji, bodo zgorele.« (II. Petr. 3. 10.) Strašno prvo dejanje velikega dneva! Že teh grozot je toliko, da človek strepeta! Kaj, ko bi še poslušali Mozesa, preroke Izaija, Jeremija, Amosa, Nahuma, Habakuka, Sofonija, Malhija, Davida, Janeza in vse? O, kako prav ima sv. Cerkev, ki tako vzdihujoče in pretresljivo poje: »Stra-

šen dan bo dan plačila, zemlja se bo v prah zdrobila, priča David in Sibila!« (Dies irae.) Ali bodo takrat brezumni ljudje verjeli, da je Bog in Sodnik? Kdo dvomi?

Drugo dejanje: Vstajenje mrtvih! »Tuba mirum spargens sonum per sepulcra regionum coget omnes ante thronum!« poje cerkvena pesem: »Čez grobove trobi tromba čudovito, sili vse k prestolu!« (Dies irae.) Sv. Pavel pa pravi: »Naglo, ko bi z očmi trenil, na poslednjo trobento, ker zapela bo trobenta, in mrtvi bodo vstali nestrohljivi!« (I. Kor. 15. 52.) Zapela bo pozavna: »Vstanite, mrtvi, in pridite k sodbi!« In vstajala bodo trupla iz pokopališč, iz zemlje, iz vode, iz prepadov! Donela bo pozavna v nebesa gori in v pekel doli, in prihajali bodo vsi, prav vsi od Adama do tebe in mene in do poslednjega človeka, ki bo živel pred sodnjim dnevom, vsi, živi in mrtvi, dobri in hudobni, nebeški angeli in zavrženi duhovi! Vsi, ki so bili odrešeni s krvjo Jagnjetovo in so imeli um in svobodno voljo: »Mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim!« zatrjuje sv. Pavel. (II. Kor. 5. 10.) Verujmo mu, da niti eden ne bo zaostal in nihče se ne bo skril; tako bo pela tromba, da se bo vzbudil vsak, do poslednjega!

In sedaj? Tretje dejanje, še strašnejše! Ločitev vstalih na dve strani, na desno in levo! »Tako bo ob koncu sveta: Angeli pojdejo venkaj in bodo odločili hudobne iz srede pravičnih!« pravi sv. evangelij. (Mat. 13. 49.) »In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo narazen ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. In bo ovce postavil na svojo desnico, kozle pa na levico.« (Mat. 25. 32. sl.) Oh, kakšna razlika na obeh straneh! »Vsi bomo vstali,« pravi sv. apostol Pavel, »toda spremenjeni ne bomo vsi!« (I. Kor. 15. 51.) »Takrat se bodo pravični svetili,« po besedah sv. Mateja, »kakor solnce v kraljestvu Očetovem.« (Mat. 13. 43.) Hudobni, izmučeni od strasti in greha, pa bodo ostudni, tako da jim že prerok Joel kliče: »Populi, populi in valle concisionis! Ljudstva, ljudstva v dolini razsojevanja!« (Joel 3. 14.)

Tu se ne bo mogel nihče izgovarjati, češ, da je pred svetom pošteno živel, da je bil iz »boljše« družbe in na dobrem glasu; angel ga pozna po duši, četudi so bile na svetu njegove prsi odičene z vsemi odlikovanji! Tu ne pomagajo nobene prijateljske vezi; eden pojde na desno, drugi na levo. Tu ne izda nobena krvna vez; hudobni starši pojdejo na levo, dobri otroci na desno, ali pa narobe, kakor je kdo živel in porabil odrešenje. Tudi tesna zakonska vez tu odneha; mož na desno, žena na levo, kakor kdo zasluži! Sv. Matej odločno pravi: »Eden bo vzet in eden puščen! Ena bo vzeta in ena puščena! Čujte tedaj,

ker ne veste, katero uro bo Gospod prišel!« (Mat. 24. 40. sl.) O strašna ločitev, grozno slovo! Nikar se ne čudimo evangelijskim besedam: »Tedaj bodo jokali vsi rodovi na zemlji!« (Mat. 24. 30.) Da, hudobni bodo tulili in rekali goram in pečevju: »Padite na nas in zakrijte nas pred obličjem njega, ki sedi na sedežu, in pred jezo Jagnjetovo!« (Skr. Razod. 6. 16.)

Toda to se ne bo zgodilo, zakaj četrto dejanje te svetovne drame se pričenja! Prišel je dan plačila, ki se mora dokončati! In sedaj »se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu. In bodo videli Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom!« (Mat. 24. 30.) Kristus Sodnik prihaja z znamenjem sv. križa, z znamenjem odrešenja! O sveti križ, življenja luč; o svetj križ, nebeški ključ! O blaženo znamenje za pravične! Saj iz njega poteka njihova sreča in odrešenje, saj pod njim stoji Jezus, njih ljubezen, ki so mu z vsem srcem služili, ga ljubili, mu vse žrtvovali! Kdo popiše to radost, ki v človeško srce še nikdar ni prišla? — O, kako strašno pa je to znamenje za hudobne! Tudi njim je križ znamenje odrešenja, toda zavrženega odrešenja! Pod njim pa bodo gledali njega, ki so ga zaničevali, kakor piše sv. Janez: »Videbunt in quem transfixerunt! Videli ga bodo, ki so ga prebodli!« (Jan. 19. 37.) Videli ga bodo, ki so ga prezirali, videli bodo ravno istega kot svojega neizprosnega Sodnika! Pa bodo zopet obupno vpili: »Gore, padite na nas; hribi, pokrijte nas pred obličjem njega, ki sedi na sedežu, in pred jezo Jagnjetovo!«

Toda to se ne zgodi! Še peto in zadnje dejanje se ima dovršiti, preden pade zastor večnosti. Knjige se odpro in pred vsem svetom je jasno, kar so ljudje storili dobrega in hudega. »Nič namreč ni skritega, kar bi se ne razodelo, in skrivnega, kar bi se ne zvedelo!« pravi sv. evangelij. (Mat. 10. 26.) Sv. Pavel pa je pisal vernikom v Korint: »Vsakega delo bo očitno; zakaj Gospodov dan bo oznanil, kar bo v ognju razodeto, in kakšno je vsakega delo, bo ogenj poskusil.« (I. Kor. 3. 13.) Vse misli, vse želje, vse besede, vsa dejanja, vse grdobije, naj nosijo ime katerokoli, in naj bodo pred svetom zapečatenene kakorkoli, vse bo ves svet videl! Tudi hudobni duhovi bodo z ljudmi vred z vsemi grehi sojeni, saj pravi sv. Peter, da »jih je Gospod sodbi prihranil!« (II. Petr. 2. 4.) Vse trpljenje, vse pobožnosti, vse molitve, vsa bogoljubna dela, vse skrivne krivice, ki so jih dobri pretrpeli, vse bo zapisano pred vsem svetom. Nobenih dokazov ni potreba, noben izgovor ni dopusten, noben zagovornik nič ne pomaga, saj je vse natanko in pravično zapisano! Pa tudi priziva ni!

Vse je tiho, strašno pričakovanje! Gospod pa govori sodbo na obe strani. Ničesar ne pridenem, kakor nam jo je Gospod sam sporočil, tako vam jo povem! V sv. evangeliju stoji zapisano: »Takrat poreče tistim, ki bodo na njegovi desnici: Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! Posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta! ... Potlej poreče tistim, ki bodo na levici: Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom! — In ti pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje!« (Mat. 25. 34. sl.) Z veselo alelujo se pravični vrste v spremstvu angelov in Marije in Odrešenika v nebeške dvore, za njimi pa sami sebe preklinjajo pogubljeni, ki je zastoj tekla zanje Kristusova kri: »Ti so, ki smo jih nekdanj imeli v smeh in zasramljiv pogovor. Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet in njih konec za nečast! Glej, kako so zdaj šteti med otroke božje in njih del je med svetniki. Mi tedaj smo zgrešili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila, in solnce spoznanja nam ni vzhajalo. Utrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja, za pot Gospodovo pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost pomagala?« (Modr. 5. 4. sl.) Toda to je kes Judeža, ki je med njimi, ker »je izdal nedolžno kri«; ta kes je prepozen, ta kes je obup, in upravičen obup in večni! Vrata se zapro gori in doli, in konec in — večnost!

Verniki moji! Sv. Hieronim je vztrepetal, kadar je pomislil na ta strašni dan jeze in plačila. Tudi jaz vztrepetam in vidim, da trepetate tudi vi! Prav tako! Čimbolj sedaj trepetamo, temmanj bomo trepetali ob onem velikem dnevu. Ni še prišel ta dan, pride pa gotovo, kakor Bog živi. V naših rokah je še naše mesto ob poslednjem dnevu; zato »s strahom in trepetom delajmo za svoje zveličanje«, kakor nas opominja sv. apostol Pavel. Vse je Kristus odrešil; vsi imamo milosti dovolj, ako je ne poteptamo z nogami. Ravnajmo se po Kristusovih naukah, potem pa le često vzdihnimo s sv. Cerkvijo, ki moli pri črnih svetih mašah: »Recordare, Jesu pie, quod sum causa tuae viae, ne me perdas illa die! Spomni se, o Jezus mili, da so zame te umorili! Prosim, takrat se me usmili! V prahu k tebi, Bog, zdihujem, srce strto ti darujem, konec ti priporočujem!« (Dies irae.) Amen.

Homiletična zrna.

Iz homilij sv. Krizostoma zbral prof. Fr. Omerza.

Poslušajmo besedo božjo in jo ponavljajmo!

Mnogo je ljudi, ki govorijo: »Dokler smo v cerkvi in poslušamo pridigo, smo zbrani; ko pa pridemo vun, smo zopet drugačni, ogenj navdušenja pogasne. Kaj naj storimo, da se to ne zgodi?«

Poglejmo, kaj je temu vzrok. Odkod torej prihaja, da se tako hitro spremenimo? Odtod, da ne živimo tako, kakor bi morali, in da občujemo s hudobnimi ljudmi. Ko pridemo od službe božje, bi se namreč ne smeli takoj vreči v svetne opravke; ampak, ko se vrnemo, bi morali vzeti v roke sveto pismo, sklicati ženo in otroke in ponoviti z njimi to, kar smo slišali v cerkvi, potem šele lahko primemo za svetna opravila. Ako namreč ne greš rad takoj iz kopeli na trg, da ne uničiš oddiha s posli na trgu, mnogo manj bi smel to storiti po službi božji. Zdaj pa delamo nasprotno, zato tudi vse izgubimo. Kajti preden je pognala korist pridige v nas močne korenine, pridere nad nas zunanji šum z vso silo ter zmede in odnese vse. Da se to ne zgodi, vedi, ko se vračaš iz cerkve, da ni nič potrebnjše kot da ponoviš, kar si slišal. Saj bi bilo tudi znamenje skrajne nevhvaležnosti, če porabimo pet ali šest dni za svetna opravila, duši pa ne privoščimo niti enega dneva, dà, še majhnega dela dneva ne. Ali ne vidite naših otrok? Ves dan mislijo na to, kar se morajo naučiti. Storimo tako tudi mi! Drugače nimamo nobene koristi od tega, ko pridemo iz cerkve, kakor bi zajemali vsak dan vodo v preluknjan sod, ko se niti toliko ne potrudimo, da bi ohranili, kar smo slišali, kakor za zlato in srebro. Dà, denar, naj ga ima kdo tudi malo, spravi vsak v možnjček in ga zapečati; mi pa, ki smo prejeli besede, dragocenejše kakor zlato in žlahtni kameni, dobili zaklade Svetega Duha, ne spravimo tega v zakladnico svoje duše, ampak nemarno pustimo, da se izgubi. Kdo bo imel potem usmiljenje z nami, ki sami sebi nastavljamo zanke in drevimo v toliko revščino? Da se torej to ne zgodi, naredimo trden sklep, da hočemo en dan v tednu, in sicer ves dan porabiti v to, da poslušamo pridigo in jo ponavljamo. (Mt. hom. V, 1.)

Ali je življenje igrača? Ne bodimo otroci, ampak možje!

Življenje ni igrača, oziroma sedanje življenje je igrača, ne pa prihodnje. Mogoče pa tudi to življenje ni samo igrača, ampak kaj hujšega. Saj se ne konča s smehom, ampak prinaša celo veliko škodo tistim, ki nočejo z

natančnostjo urediti svojega življenja. Povej mi namreč, v čem se razlikujemo od otrok, ki se igrajo in zidajo hiše, ako mi postavljamo veličastna poslopja? V čem se razlikujejo od nas, ako zajtrkujejo, mi pa razkošno živimo? Nobene razlike ni, samo da si mi nabiramo kazen, ko to delamo. Ako ne uvidevamo, kako malo vredno je naše početje, ni nič čudnega, ker še nismo postali možje; ko pa postanemo, bomo vedeli, da so to vse otročarije. Saj se tudi mi smejimo otrokom, ko postanemo možje; dokler smo pa otroci, mislimo, da je to zelo važno, in se nam zdi, da nismo nič manj pametni, če znašamo čepinje in ilo, kakor tisti, ki grade visoko zidovje. In vendar te otroške hišice hitro razpadejo in se porušijo ter nam ne bi nič koristile, ko bi tudi stale, kakor tudi te naše stavbe ne. Saj bi ne mogle sprejeti nebeškega državljana; a tudi ostati bi ne mogel v njih, kdor je doma v nebesih. Kakor pohodimo mi otroške hišice, tako uniči tudi nebeški državljan te stavbe v duhu. Kakor se smejimo mi, ako se jokajo, ker smo jim razdrli hišice, tako se tudi ti ne samo smejijo, če mi tožimo zaradi tega, ampak se celo jokajo, ker sočustvuje z nami njihovo srce zaradi škode, ki jo imamo od tega.

Postanimo torej možje! Kako dolgo se bomo plazili po tleh in se ponašali s kamenjem in lesom? Kako dolgo se bomo še igrali? O, ko bi se samo igrali! V resnici izpostavljamo nevarnosti celo svoje zveličanje. Kakor so hudo tepeni otroci, ako izgublajo čas s takimi reči in zanemarljajo s tem učenje, tako bomo tudi mi hudo kaznovani, če smo vso vnemo porabili za to in ne bomo imeli ničesar pokazati, ko se bo zahtevalo od nas, kako smo izpolnjevali duhovne nauke v dejanju. In nihče nas ne bo mogel rešiti, ne oče, ne brat, ne kdorkoli; ampak to vse naš bo zapustilo, kazen pa, ki smo si jo s tem zaslužili, bo ostala za vedno in večno. Tako se godi tudi otrokom. Otroške igrače jim slednjič oče zaradi njihove lahkomiselnosti razbije, da se jokajo kar brez prestanka. (Mt. hom. XXIII, 9.)

Skopuh je strašna zver. Škoda ga ne ozdravi.

Ne bojte se te divje zveri, ako jo odkrijem; saj gledamo ta prizor le v duhu, v resnici je ni pred nami. Mislimo si torej človeka, kateremu šviga ogenj iz oči, ki je črn, kateremu vise od obeh ramen kače namesto rok; usta ima, a v njih so pritrjeni namesto zob ostri meči in namesto jezika mu teče iz ust studenec strupa in pogubne kuge. Njegov trebuh je požrešnejši kakor peč in povžije vse, kar se vrže vanj. Njegove noge so krilate in urnejše kot vsak ogenj. Mogoče se vam zdi to strašno, kar sem rekel;

toda nisem ga še opisal, kakor zasluži. K temu moramo pridejati še marsikaj drugega. Vsakega raztrga, kogar sreča, ga požre in razkosa telo. Toda še mnogo hujši je skopuh, ki vsakega zalezuje kot pekel, vse požre in hodi okrog kot skupen sovražnik človeškega rodu. Želi, da bi ne bilo nobenega človeka, da bi bilo njegovo vse. Toda še tukaj se ne ustavi. Ko bi vse uničil v svojem poželenju, bi rad uničil tudi naravo zemlje in jo izpremenil v zlato; toda ne le zemlje, ampak tudi gore, doline, studence, sploh vse, kar se vidi.

Da spoznate, da nisem še popolnoma opisal njegove besnosti, si mislite, da bi ne bilo nikogar, ki bi ga grajal in strašil, ampak odstrani v mislih vsak strah pred postavo! Tedaj boste videli, kako bo pograbil meč in vse pomoril, ne da bi komu prizanesel, ne prijatelju, ne sorodniku, ne bratu, ne samemu očetu. Sploh si pa ni treba tega samo predstavljati. Vprašajmo ga, če ne goji vedno v srcu takih misli in ne napada v mislih in mori vseh, prijateljev, sorodnikov in staršev samih. Sploh ga pa tudi vprašati ni treba. Saj je vsem znano, da taki ljudje, ki so vdani ti strasti, le težko prenašajo starega očeta in da se jim zdi celo to težko in sitno, kar je vsem prijetno in najdražje, da ima namreč otroke. Zato tudi mnogi nimajo otrok in store naravo nerodovitno, ne kot da bi umorili otroke po rojstvu, ampak sploh ne puste, da bi se rodili.

Ne čudite se torej, da sem skopuha tako opisal, — saj je še slabši, kakor sem rekel — ampak pogledjmo, kako bi ga mogli rešiti iz oblasti tega duha! Kako ga bomo torej rešili? Če jasno spozna, da ga skopost ravno pri tem najbolj ovira, namreč pri zbiranju bogastva; zakaj kdor hoče malo pridobiti, trpi veliko izgubo. Zato je to že postal pregovor. Tako se je že često pripetilo, da tisti, ki so hoteli posoditi na visoke obresti, iz dobičkaželnosti niso dobro pogledali, komu so posodili, in so tako z obrestmi vred izgubili vso glavnico. Drugi so prišli zopet v smrtno nevarnost; a ker niso hoteli žrtvovati majhne vsote, so prišli s premoženjem vred tudi ob življenje. Zato bi si drugi lahko pridobili bogate službe ali kaj podobnega, a so vse izgubili, ker so preveč stiskali. Ker namreč ne znajo sejati, ampak bi radi vedno samo želi, se jim ponesreči navadno tudi žetev. Nihče ne more vedno žeti, nihče vedno dobičke delati. Ker nočejo torej ničesar izdati, ne znajo tudi ničesar dobiti. Celó v tem slučaju, če bi se morali oženiti, se jim pripeti isto. Ali se dajo prevarati, da dobe revno namesto bogate, ali pa vzamejo bogato, ki ima pa tisoč napak; ter imajo zopet še večjo smolo. Zakaj ne premoženje, ampak čednost stori človeka bogatega. Kaj koristi bogastvo, če je soproga razkošna ter odnese vse hitreje kot veter?

Kaj koristi bogastvo, če je vdana nečistosti in vlačí tisoč ljubčkov za seboj? Kaj, če je pijanka? Ne bo li spravila moža v kratkem času na beraško palico? Toda ne samo pri ženitvi varajo sami sebe, ampak tudi pri kupovanju, ker iz ljubezni do denarja ne gledajo na to, da bi dobili dobrega sužnja, ampak da je le poceni. (Mt. hom. XXVIII, 5.)

Nihče ni vedno srečen. Največja sreča je mirna vest.

Ne približujmo se vedno podložnim in ne stremimo po tem, da bi se nam prilizovali predstojniki. Kajti obeh teh zdravil potrebuje človeška duša. Zato vodi tudi Bog ves svet tako, da stori sedaj to, sedaj ono, in ne pusti, da bi bilo vedno samo dobro, ali vedno samo slabo. Kakor je namreč sedaj noč, sedaj dan, sedaj poletje, sedaj zima, tako pošilja tudi nam sedaj žalost, sedaj veselje, sedaj bolezen, sedaj zdravje. Ne čudimo se torej, ako smo bolni, ker bi se morali tudi čuditi, ako smo zdravi. Ne vznemirjajmo se, če nam je hudo, ker bi se morali vznemirjati tudi, če smo veseli. Kajti vse se godi po naravi in redu.

Kaj se čudiš, če se tebi tako godi? Saj lahko vsak vidi, da se je prav tako godilo tudi svetnikom. Tako je bilo tudi apostolom. Zato je rekel Pavel: »Kí nas tolaži v vsaki stiski, da bi mogli tudi mi tolažiti tiste, ki so v vsaki stiski.«¹ Kaj boš to meni govoril, praviš, ko sem vedno žalosten? Ne bōdi krivičen in nehvaležen! Saj ni mogoče, da bi bil kdo neprenehoma žalosten, ker tega ne more prenašati narava. Ker hočemo živeti vedno samo v veselju, zaradi tega mislimo, da nas stiskajo vedno bridkosti. A ne pravimo samo zaradi tega, da nas obdajajo vedno bridkosti, ampak tudi zato, ker prijetne in vesele dogodke kmalu pozabimo, bridkosti se pa vedno spominjamo. Saj tudi ni mogoče, da bi mogel živeti človek vedno v bridkostih. Nikogar, da, nikogar ni, ki bi živel popolnoma brez bolesti, a tudi nikogar, ki bi nikdar ne okusil veselja; kajti to bi bilo za našo naravo preveč, kakor sem prej rekel. Ako ima eden več veselja, drugi več žalosti, je tega kriv tisti sam, ki se žalosti, ker je malosrčen, ne pa narava razmer. Ako bi se namreč hoteli neprenehoma veseliti, bi imeli dovolj vzroka. Kajti če se poprimemo čednosti, ne bo ničesar več, kar bi nas moglo žalostiti. Kdor si je pridobil čednost, temu kaže lepo upanje, stori, da je Bogu všeč in v časti pri ljudeh, ter rodi neizrekljivo veselje. Če je tudi težko gojiti čednost, vendar napolnjuje vest z velikim veseljem in vlije

¹ 2 Kor. I, 4.

v srce toliko radost, da je ne more nihče opisati z besedo. Kaj se ti pa zdi prijetno v tem življenju? Razkošno pogrnjena miza, telesno zdravje, slava, bogastvo? Ako vse te prijetnosti primerjaš z onim veseljem, bo vse to v primeri s čednostjo grenko. Nič ni slajše kakor mirna vest in dobro upanje.

Če se hočete o tem prepričati, vprašajmo človeka, ki je na tem, da odide s sveta, ali pa takega, ki je že star. Spomnimo ga na razkošne pojedine, pri katerih se je gostil, na čast in slavo ter na dobra dela, katera je kdaj storil in izvršil, in ga vprašajmo, česa je najbolj vesel. Videli bomo, da se bo zaradi prvega sramoval in žalostil, zaradi dobrih del bo pa vriskal in skakal od veselja. Ali ne veste, kako razburjajo na zadnjo uro grehi dušo? Kako pritiskajo na srce? Tedaj torej, ko se to zgodi, tedaj pristopi spomin na dobra dela kakor mirna sapica med viharjem in potolaži razburjeno dušo. Ako smo pametni, nas bo spremljal ta strah vedno tudi zdaj, ko še živimo; ker pa zdaj nič ne mislimo, se bo pojavil gotovo takrat, ko bomo odhajali s tega sveta. Saj se tudi jetnik takrat najbolj boji, ko ga peljejo pred sodbo, takrat se najbolj trese, ko je blizu sodnega stola, ko mora dati račun. Zato pripovedujejo mnogi, ki leže na smrtni postelji, da vidijo strahove in strašne prikazni. Ker tega ne morejo gledati, tresejo z veliko silo posteljo samo, na kateri leže, in se strašno ozirajo na ljudi, ki stoje krog njih, ko se duša v njih zvija, ker se ne upa odtrgati se od telesa in ne more prenašati pogleda prihajajočih angelov. Ako se stresemo, če vidimo strašnega človeka, kaj bomo šele občutili, ko bomo gledali, kako se bližajo grozeči angeli in kaznujoči duhovi, ko bodo vlekli in trgali dušo iz telesa, ki bo glasno pa zastonj tožila? Tudi oni bogatin je po smrti mnogo žaloval, a mu ni nič koristilo. (Mt. hom. LIII, 3—5.)

Pazi na oči!

Tista ženska, ki je sprožila nate puščico, pogosto odleti, toda rana kljub temu ostane. Ali bolje, ni sprožila ona nate puščice, ampak ti sam si si zadal smrtno rano, ker si se nespodobno ozrl. To pravim, da obvarujem sramežljive ženske krivične obtožbe. Katera se pa lepotiči in lepša, da obrača nase oči tistih, ki jo srečujejo, bo hudo kaznovana, dasi nikogar pri tem ne zadene. Kajti zmešala je strup in pripravila strupeno pijačo, četudi ni nikomur ponudila čaše; oziroma ponudila je tudi čašo, četudi ni bilo nikogar, ki bi hotel piti. (Mt. hom. XVII, 2.)

Književne novosti.¹

Družba sv. Mohorja je razposlala za leto 1919 doslej svojim članom te-le knjige:

Katoliška Cerkev — kraljestvo božje na zemlji. Spisal dr. Lambert Ehrlich, profesor bogoslovja v Celovcu. I. del: Bistvo in vesoljnost katoliške Cerkve. Str. 96.

Življenje svetnikov. Spisal dr. Janez Ev. Zorè, profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava v Ljubljani. 2. zvezek (od 1. do 11. februarja). Str. 193—288.

Dr. Ivo Šorli: Sorodstvo v prvem členu. Povest. (Slovenskih Večernic 73. zvezek.) Str. 128.

Kako si ohranimo ljubo zdravje. Spisal dr. Herman Vedenik. 2. snopič. Str. 97, 192.

Vse navedene knjige je natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Družbeni **Koledar za l. 1920.** bo vsled tehničnih ovir dotiskan do meseca marca. — Udnina za l. 1920, znaša 10 kron, dosmrtnina pa 200 kron. — Naročila in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na Družbo sv. Mohorja, Prevalje (Koroško).

Das Paradies auf Erden. Der kleine Zigeuner. Zwei Kindergeschichten von Xaver Meško. Deutsch von Mina Conrad-Eybesfeld. Z naslovno sliko. 8° (VIII in 146 str.) Freiburg i. Br. 1920. Herdersche Verlagshandlung. M 3'60, vez. M 5'40.

Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Spisal Fr. S. Finžgar. (Nova izdaja.) Str. 86. V Ljubljani, 1920. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena 6 kron.

Trenutki oddiha. Igra, povesti, novele, legende — z domačih in tujih gredic. Uredil Franc Poljanec. (Vsebina: Vse naše, burka enodejanka; spisal Fr. S. Finžgar. — O Valčakovi Zofki, novela; poljski spisal Kazimir Przerwa-Tetmayr, prevel dr. Leopold Lenard. — Iz starih egiptovskih legend; zbral Boleslav Prus. — Džavo, armenska povest; spisal Avetis Aharonean, poslov. dr. A. Karba. — Haj, armenska povest; spisal Avetis Aharonean, poslovenil dr. A. Karba. — Zlata zapestnica, španska legenda; spisal G. A. Bequer, poslov. dr. A. Karba. — V ječi, armenska povest; spisal Avetis Aharonean, poslovenil -š-. — Očiščena; angleški spisal Brandis, prevela L. F. — Pasionka, španska povest; spisal G. A. Bequer, poslovenil I. Naglič. — Maroiseov božični večer; spisal André Theuriet, poslovenil Miran Jarc.) Str. 189. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena 8 kron.

¹ Vse tu navedene knjige se dobivajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Vabilo k naročbi!

Že šestintrideset let imamo duhovniki v „Duhovnem Pastirju“ glasilo, ki naj pripomore, da bi se resnice svete vere oznanjevale v lepi, vzvišeni vsebini primerni obliki in da bi verniki imeli od njih vedno večjo duhovno korist. Ker ste nam čč. gg. naročniki iz vseh slovenskih in hrvaških škofij izrazili željo, naj list še dalje izhaja, smo se odločili kljub veliki draginji tiskarskih potrebščin in tiska izdajati tudi v letu 1920 **edini naš homiletični časopis**. Z vsemi močmi se bomo trudili, da bode „Duhovni Pastir“ prinašal času primerne pridige, pregledno sestavljene in prepletene z dobrimi, iz življenja zajetimi pojasnili ali zgodovinskimi zgledi. Vljudno vabimo in prosimo vse čč. gg. sobrate iz vseh škofij, da nas podpirajo pri prizadevanju za povzdigo našega homiletičnega slovstva.

V novem, **XXXVII. letniku**, objavi **Duhovni Pastir** poleg raznovrstnih **razprav o govorništvu**:

1. govore za vse **nedelje, zapovedane praznike** in kolikor mogoče tudi za **praznike cerkvenih patronov**;

2. **postne govore**;

3. razne **priložnostne govore**, zlasti nagovore za **Marijine družbe** za može, žene, mladeniče in dekleta, za **prilago** na misijon, za **tretji red sv. Frančiška**, itd.;

4. **govore za mladino**;

5. nadaljevanje **katehetičnih govorov**.

Ker nam ni mogoče dodajati prilog, bomo v listu samem prinašali v posebnem oddelku **gradivo za predavanja** v izobraževalnih društvih.

Vsled vedno rastočih cen za tisk in papir je morala Jugoslovanska knjigarna kot založnica zvišati ceno na K 30.—. (Grška slovnica, ki si jo morajo kupiti tretješolci, stane K 33.40.)

Naročnino na „Duhovnega Pastirja“ sprejema **Jugoslovanska knjigarna** v Ljubljani, **spise** pa **uredništvo** (Ljubljana, Semeniška ulica, št. 2, II. 24).

Založništvo in uredništvo.
